ДОКЛАД

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА

ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА

КОМИСИЯ ПО МЕХАНИЗМА ЗА

СЪТРУДНИЧЕСТВО И ОЦЕНКА ОТ

ЮЛИ 2011 ГОДИНА

София, юни 2012

УВОД

Предвид оценката на напредъка, който България е постигнала до юли 2011 г. и отправените от Европейската комисия препоръки в доклада от 20.07.2011 г. българските власти продължиха да работят целенасочено за изпълнението им с оглед постигането на заложените цели и отчитането на ефективни резултати при подготовката си за цялостната оценка на прогреса по МСП, която ще бъде направена през лятото на 2012 г.

Дейностите по изпълнение на препоръките продължиха да бъдат координирани от Министерство на правосъдието в рамките на механизъм за засилено междуинституционално сътрудничество с участието на всички заинтересовани страни в т.ч. МВР, МФ, ВСС, ИВСС, ПРБ, ВКС, Комисията за отнемане на имущество придобито от престъпна дейност, новосъздадената Комисия за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси, Главния инспекторат към МС и инспекторатите по Закона за администрацията, и др. Основен акцент в работата през отчитания период е устойчивата практика на постоянни консултации с представители на гражданското общество.

Представената от Европейската комисия с междинния доклад от м. февруари 2012 г. обективна външна оценка бе отчетена като коректив за самооценката на България за скоростта и посоката на реформите в страната. Докладът даде възможност да се синхронизира вътрешния поглед с европейската перспектива и България да направи стратегически стъпки в изпълнението на собствените си програми за реформа[1] на съдебната система и противодействието на организираната престъпност и корупцията.

СЪСТОЯНИЕ НА ПРОЦЕСА НА РЕФОРМИ В БЪЛГАРИЯ

Отчитан значим напредък за периода юли 2011 – юли 2012 г. в изпълнение на препоръките на Европейската комисия

А. Основен акцент са предприетите решителни законодателни мерки за продължаване на реформата на съдебната власт и противодействието на организираната престъпност и корупцията:

1. **Приетият Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество -** Законът отговаря на изискването за въвеждане на гражданската конфискация като инструмент, който ще засили възможността за ефективно санкциониране на необяснимото богатство, особено по отношение на висши длъжностни лица. Създава се възможност за ex-officio проверка на имуществото на високопоставени служители, магистрати и политици чрез включването в обхвата на закона и на административните нарушения в допълнение към изчерпателния списък от престъпления **(препоръка 5.Л.)**. Законът изрично предвижда механизъм за

[1] *Стратегия за продължаване на съдебната реформа в условията на членство на Република България в ЕС 2009 – 2014 г., Интегрирана стратегия за противодействие на организираната престъпност и корупцията*

ефективно сътрудничество между комисията за отнемане на имущество, финансовите институции, административните органи и прокуратурата както за стартирането на проверка, така и за обезпечаване на имуществото при започване на проверката **(препоръка 5.М.).**

2. **Приетият ЗИД на ЗСВ за въвеждане на детайлни правила и процедури, гарантиращи избор на членове на ВСС** въз основа на принципите за прозрачност, публичност, професионални и нравствени качества на кандидатите **(препоръка 2.В.).**

B. Структурните реформи във всички институции следва да бъдат оценени положително

3. Специален акцент следва да бъде поставен върху създаването и ефективното начало на работата на новите **специализиран съд и прокуратура за организираната престъпност (препоръка 4.И.)**. Подборът на магистрати бе извършен на базата на прозрачни процедури. Установен е работещ модел на обучение на магистратите с участието на чуждестранни експерти. Ефективното функциониране на специализираните съд и прокуратура е подкрепено и от проведената **структурно-организационна реформа в системата на МВР** (**препоръка 6.Н.**). Със започване на работата на специализираните съдебни органи от началото на настоящата година, целият капацитет на ГДБОП беше ангажиран в подкрепа на изпълнението на функциите на специализирания съд и прокуратура. **191 служители на МВР** са определени със заповед на министъра на вътрешните работи, които, по силата на НПК могат да извършват действия по разследване и да подпомагат работата на специализирания съд и прокуратура. На лице са **първите значими резултати** от това взаимодействие – повдигнатото обвинение срещу братя Галеви за пране на пари в значими размери.

4. Положително следва да бъде **оценена реформата в прокуратурата** (**препоръки 1.А. и 1.Б.**) чрез по-нататъшна специализация и създаването на звено за криминологични изследвания, създадените вътрешни специализирани мрежи от прокурори от всички нива прокуратури в системата на ПРБ за противодействие на престъпленията против данъчните престъпления, против митническия и акцизния режим и паричната и кредитна система на РБ, за противодействие на престъпления против финансовите интереси на ЕС, както и за противодействие на корупционни престъпления (**препоръка 6.О.**).

5. Важен напредък е създаденото и функциониращото към **ВКС звено за установяване на противоречива съдебна практика** и подпомагане на неговата тълкувателна дейност **(препоръка 3.З.)**. В резултат се наблюдава нарастване на тълкувателната практика на ВКС – само за първата половина на 2012 г. във ВКС са постъпили искания за 13 тълкувателни решения, като този брой надхвърля общия брой за цялата 2011 г.

6. Създаденото **специално подразделение от полицейски служители на централно ниво** и **разследващи полицаи в страната** в помощ на разследванията на специализираната прокуратура за организирана престъпност е съществена стъпка по отношение подобряването на общото координиране на дейностите за борба с организираната престъпност и корупцията **(препоръка 4.К.).**

C. Значим напредъкът е създаването на работещи практики, чиято основна цел е повишаване на отчетността на съдебната система, ефективността на съдебната практика по наказателни дела и ефикасното противодействие на организираната престъпност и корупцията

7. ИВСС изготви Анализ по приложението на чл. 9 от ЗСВ в прокуратурите и следствените отдели в Република България относно строгото прилагане на принципа за случайното разпределение на делата. Главният прокурор издаде заповед с цел уеднаквяване на практиката във всички прокуратури по приложението на чл. 9. **(препоръка 2.Д.).**

8. Предприети са решителни действия в посока хармонизиране на практиката при правораздаването и разследването на дела от значим обществен интерес, включително Докладът на **ВКС** за слабостите в съдебната практика, работата на **ПРБ** по изготвяне на ръководство за анализ на оправдателните присъди и междуведомствените споразумения за сътрудничество между полицията и органите за административен контрол **(препоръка 3.Ж.)**. **ВСС** създаде механизъм за идентифициране на областите в които се забелязва противоречива съдебна практика чрез провеждането на **съвместни заседания с представители на съд и прокуратура на апелативно ниво**, насочени към.

9. Приемането на изменения в НПК с цел ограничаване на броя на делата, върнати от ВКС отчита първите положителни резултати.

10. В ход е изработването на **всеобхватен анализ** на структурата и практиката на разследващите органи, прокуратурата и съдилищата по отношение ефективността на разследванията и съдебното разглеждане на делата от особен обществен интерес с участието на международни експерти то държавите-членки на ЕС **(препоръка 3.Е.)**

D. Отчита се устойчивост на усилията за постигане на превантивен ефект чрез последователност на постановените решения и наложените наказания в случаите, свързани с корупция в съдебната система и по високите етажи, измамите и организираната престъпност.

11. Общият брой на водените срещу магистрати разследвания за престъпления, свързани с работата им е 27 **(препоръка 2.Г.)**. От тях присъди са постановени по 12 производства, като 7 от присъдите са осъдителни. Примери за наказателни производства от последния месец са първоинстанционната осъдителна присъда срещу Славчо Петков – съдия в Окръжен съд – Велико Търново – дело № 92 от списъка на делата, наблюдавани от ЕК и внесеният обвинителен акт срещу Румен Пенев – прокурор при Районна прокуратура – Шумен.

12. **В системата на МВР е утвърден и се прилага моделът на полицейска дейност, водена от анализ на оперативната информация**. Създадена е устойчива практика за включване на служителите в специализирани обучения за актуализиране и повишаване на квалификацията и е укрепен капацитета и уменията за разследване и повишаване почтеността и независимостта на полицейските действия. Извършва се редовен преглед на дисциплинарната практика и при необходимост се осъвременява вътрешно-ведомствената нормативна уредба **(препоръка 4.Й.)**. Създаден е работещ механизъм на

граждански контрол върху работата на полицията в рамките на съвместен проект с организации на гражданското общество.

13. Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси отчита за едногодишния период на своето функциониране общ обем от 306 разгледани сигнали. По 64 от тях са постановени решения **(препоръка 6.Р.)**. На базата на анализ на съществуващата практика е изготвена програма за укрепване на капацитета на Комисията за постигане на убедителни резултати при налагането на наказания в случаите на констатирани конфликти на интереси.

14. Комисията за отнемане на имущество от престъпна дейност продължи да осъществява ефективно своите функции, като за цялата 2011 г. стойността на конфискуването имущество надхвърли обема от 9 млн. лева, а от началото на 2012 г. са внесени искания за налагане на обезпечителни мерки на имущество в обем над 135 млн. лева **(препоръка 5.М.)**.

15. Проведен е вътрешен преглед на системата за декларираме и проверка на имуществото на служителите в администрацията **(препоръка 7.Т.)**. От февруари 2012 г. стартира работата по укрепване на аналитичните и контролни функции на инспекторатите в администрацията. Укрепено е между-институционалното взаимодействие между Сметната палата и НАП с подписано споразумение за проверки на имуществените декларации на лицата, изпълняващи висши държавни функции. В ход е провеждането на 167 проверки.

16. С влезлия в сила на 26.02.2012 г. нов Закон за обществените поръчки се систематизират и унифицират правилата за прозрачност и публичност при провеждане на търгове както по отношение на държавните служители, така и по отношение на лицата, наети по силата на индивидуални договори за предоставяне на услуга (**препоръка 7.Х.**)

17. С приетия през 2011 г. нов Изборен кодекс бяха адресирани по всеобхватен начин всички препоръки на GRECO по отношение на прозрачността на финансиране на политическите партии – забрана на анонимни дарения, задължение за финансиране на кампании по банков път, задължение за финансиране на кампаниите чрез специална банкова сметка, забрана за финансиране на кампании от юридически лица, система за on-line публичност в реално време на постъпващите дарения и др. **(препоръка 7.У.)**

Е. Продължаващи действия

18. Продължава работата по изработване на новия Наказателен кодекс (**препоръка П.6.**). Изработеният проект на нов НК е представен за обсъждане от представители на магистратската общност. През юли 2012 г. стартира работата на група от международни експерти от старинте-членки на ЕС по преглед за съответствие на проекта за нов НК с водещите световни и европейски стандарти на наказателна политика.

19. Всеобхватният проект «Боркор» е екипиран с необходимото оборудване и СА преведени процедурите за командироване на служители от администрацията с цел ефективното му стартиране през есента на 2012 г. (**препоръка 7.С.)**

20. Екипът на министерство на правосъдието сформира две нови работни групи за преглед на практиката на назначенията и кариерното развитие в съдебната власт, които, на базата на анализ по проблемите, изготвен от ВСС, и да предложат ЗИД на ЗСВ (**препоръка 2.В**.). за участие в работата са поканени и представители на гражданските организации.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Очакванията на българското правителство са всички резултати и оценката от дейността на всички ангажирани институции да намерят адекватно място в доклада за напредъка по МСП за периода юли 2011 – юни 2012 г.

Анализът на предприетите през периода действия сочат недвусмислено, че провежданите реформи са устойчиви и необратими и са в своята заключителна фаза.

Изградените и ефективно функциониращи механизми за сътрудничество с участието на всички заинтересовани институции от законодателната, изпълнителната и съдебната власт, както и устойчивата практика за включване представители на гражданските организации в широки консултации по анализ и оценка на предприеманите реформи, са най-важния гарант за успеха на предприеманите действия.

Компетентните институции продължават да работят с цел надграждане на проведените реформи и постигане на допълнителни резултати в приложението на приетото ново законодателство.

В същото време, България ще продължи активно да подкрепя и да участва в реализирането на всички инициативи на ЕС и държавите-членки, насочени към укрепване върховенството на закона и ефективното противодействие на организираната престъпност и корупцията.

МЕРКИ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ

1. Реформа на съдебната система

а) Изготвяне на предложения за извършването на реформи в структурите, правомощията, състава, назначенията и вътрешната организация на Висшия съдебен съвет, Върховната касационна прокуратура и прокуратурата като цяло;

- **Съществените моменти в реформата на ВСС са: сформирането на местни етични комисии и приемането от ВСС на правила за организацията и дейността им; създаването на две подкомисии в Комисията по предложенията и атестирането – съответно за съдии и прокурори; приетият от Народното събрание ЗИД на ЗСВ, предвиждащ правила за прозрачен и състезателен избор на членове на ВСС**

Наред с постоянната Комисия по предложенията и атестирането /КПА/, с измененията и допълненията на Закона за съдебната власт /в сила от 4 януари 2011 г./ законова уредба получи и постоянната Комисия „Професионална етика и превенция на корупцията" /КПЕПК/. Численият състав на двете комисии е определен - по 10 члена за всяка от тях.

Във всички органи на съдебната власт, където численият състав на магистратите позволява, са сформирани местни етични комисии. В много кратък срок бяха подготвени **Правила за организацията и дейността на комисиите за професионална етика в органите на съдебната власт**.

Законова уредба получи и начинът, по който КПЕПК ще събира информация за нравствените качества на участниците в конкурсите - чрез взаимодействие с местните комисии за професионална етика, както и с държавни, общински и неправителствени организации.

В съответствие с разпоредбите на ЗСВ, в Комисията по предложенията и атестирането /КПА/ са обособени две подкомисии:

- за атестиране на съдии
- -а атестиране на прокурори и следователи.

На 7 юни 2012 г. бе приет от Народното събрание ЗИД на ЗСВ, предвиждащ подробни правила за прозрачен и честен избор на членове на Висшия съдебен съвет.. Измененията бяха изготвени след консултации с представители на неправителствени и професионални организации.

Основните промени включват:

- Приемане на огледални правила на законово ниво за номиниране и избор на членове на ВСС от съдебната квота;
- Всеки народен представител и всеки съдия/прокурор може да номинира кандидат за член на ВСС
- Кандидатите за членове от съдебната квота се избират с тайно гласуване на делегатски събрания на национално ниво, на които всеки делегат представлява 5 магистрата
- На следващите избори за членове на ВСС ще се гласува пряко и тайно по електронен път
- Кандидатите трябва да представят писмена концепция за участието си в работата на ВСС;
- Концепциите на кандидатите се публикуват на интернет страниците на НС и ВСС два месеца преди изборите

- Подробни професионални биографии и документи, удостоверяващи наличието на високи професионални и нравствени качества, се публикуват на интернет страниците на НС и ВСС два месеца преди изборите
- На публично изслушване, което се излъчва на живо, кандидатите представят своите концепции, с възможност за открит дебат по концепциите и отговор на конкретни въпроси, формулирани и на базата на становища на граждански организации;
- Пълен стенографски протокол се публикува на интернет страницата на НС
- По отношение на парламентарната квота, представители на НПО присъстват на задаването на въпроси
- Парламентарната комисия изготвя доклад за професионалните и нравствени качества на кандидатите и предлага кандидатурите за обсъждане и гласуване в НС
- За кандидатите се гласува поотделно в пленарна зала
- След успешното приключване на мандата им изборните членове на ВСС и Инспектората към ВСС имат възможност да бъдат назначавани на длъжност с една степен по-висока от заеманата преди избора.

- **Съществените моменти в реформата на ВКП са: изготвената цялостна концепция за реформа на ВКП в насока детайлна специализация на отделите; утвърдената със заповед на главния прокурор нова структура на ВКП, базирана върху концепцията за реформа на прокуратурата в посока по-тясна специализация и подобряване на методическото ръководство. Структурата е хармонизирана с националните приоритети в противодействие на престъпността; създават се два нови отдела към ВКП – за противодействие на престъпленията против бюджета на РБ и за „младежкото правосъдие"; създаден е Сектор „Криминологични изследвания", осъществяващ криминологични изследвания за факторите, влияещи на престъпността; създаването на единно координационно звено за обучение на прокурори.**

- **Най-съществената част в реформата на прокуратурата като цяло е създаването на особено важни звена: специализираните прокуратури и създадените вътрешни специализирани мрежи от прокурори от всички нива прокуратури в системата на ПРБ за противодействие на престъпленията против данъчните престъпления, против митническия и акцизния режим и паричната и кредитна система на РБ, за противодействие на престъпления против финансовите интереси на ЕС, както и за противодействие на корупционни престъпления.**

б) Осъществяване на тези предложения посредством административни мерки и законодателни изменения.

- **След измененията и допълненията на ЗСВ, с които се въведоха основните принципи, ВСС прие необходимите подзаконови актове. Бяха приети Наредба за конкурсите и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и Наредба за показателите, реда и методиката за атестиране на съдия, прокурор, следовател, административен ръководител и заместник на административен ръководител. ВСС изработи проект на Правила и критерии за определяне на натовареността на магистратите и органите на съдебната власт.**

- **По отношение на реформата на ВКП бяха издадени заповеди на главния прокурор № ЛС-323 от 10.02.2012 г. относно утвърждаване на нова структура на ВКП и № ЛС-2531 от 27.09.2011 г. относно създаване на Сектор „Криминологични изследвания“.**

- **По отношение на прокуратурата като цяло е извършена тематична проверка във всички прокуратури в страната по прилагането на Инструкцията за поддръжка и използване на електронния регистър на лица с неприключени наказателни производства и на Инструкцията за взаимодействие между ПРБ и МВР при разследване на две и повече досъдебни производства, образувани и водени срещу едно и също лице, изготвен е обобщен доклад и е издадена заповед на главния прокурор за преодоляване на констатираните слабости; проведен е втори по ред анализ по изпълнението и ефективността на Указанието за оказване на засилена методическа помощ и надзор по определени наказателни производства в системата на ПРБ и се предвижда тези анализи да станат периодични; кодифицирани са вътрешноведомствените актове и съдебната практика по НПК, НК и АПК; издадени са Указания на главния прокурор за подобряване организацията на работа в ПРБ с цел намаляване на върнатите от съда дела за дорасследване и на оправдателните присъди, повишаване квалификацията на прокурорите, преодоляване на противоречивата практика и уеднаквяване на стандартите със съдилищата; издадено е разпореждане на главния прокурор за унифициране на критериите за възлагане на дела на следствените отдели към прокуратурата и оптимизиране на тяхната работа; подписана е съвместна Инструкция между ПРБ и МВР при провеждане на неотложни и първоначални действия по разследването. Специализираните прокуратури са ресурсно и кадрово обезпечени.**

2. Прозрачност и отчетност на съдебната власт

в) Отбелязване на напредък при назначенията и оценяването в съдебната власт, при които трябва безусловно да се спазват принципите на прозрачност, независимост, почтеност и професионални заслуги, като това се отнася и за назначенията във Висшия съдебен съвет;

- **Във връзка с <u>назначенията</u> на административни ръководители в съдебната система, специално внимание заслужава начинът, по който бяха проведени изборите за ръководители на специализирания съд и прокуратура. Изборите бяха проведени в среда на засилена публичност, като представители на неправителствения сектор подготвиха профили на кандидатите. Не бяха допуснати компромиси по отношение на професионалната подготовка, което пролича най-ясно при избора на ръководител на Апелативния специализиран съд - председателят беше избран едва на третия конкурс.**

  За периода 01 януари - 31 март 2012 г. Комисията за професионална етика и превенция на корупцията /КПЕПК/ към ВСС е изготвила 270 бр. становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт. Само през май 2012 г. КПЕПК е изготвила 119 бр. становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

- **ВСС прие Показатели, методика и ред за <u>атестиране</u> на съдия, следовател, административен ръководител и заместник на административен ръководител. С цел обективност и прозрачност при провеждането на атестациите, при постъпило възражение срещу изготвената комплексна оценка, атестираният магистрат се изслушва от пленарния състав на ВСС в открито заседание.**

  Акцентът в атестирането на магистратите е започването на работа на помощните атестационни комисии. Тези комисии се състоят от магистрати от следващия по ранг орган на съдебната система и това позволява много по качествена атестация, която да отчита съдържанието на свършената работа, сложността на делата и натовареността на магистрата. Това ще спомогне процесите по атестиране и повишаване да бъдат качествено различни и подчинени на принципите на Стратегията за продължаване на съдебната реформа.

  Във връзка с подготвените през втората половина на 2012 г. промени в ЗСВ и след проведения мониторинг на ЗИД на ЗСВ (04.01.2011 г.), Комисията по предложенията и атестирането /КПА/ към ВСС изготви и внесе в работната група към Министерство на правосъдието предложения за законови изменения, които ще гарантират кариерно израстване на магистрати въз основа на максимално обективни фактори.

г) Постигане на резултати при предприемането на дисциплинарни и наказателни действия по случаи на корупция и нарушения в съдебната власт;

- **Основните акценти в работата на ВСС по отношение на противодействието на корупцията и злоупотребата със служебно положение са:**

- трайно установената практика Етичната комисия на ВСС да се самосезира във всички случаи, когато в публичното пространство са изразени съмнения за подобно поведение;

- сътрудничеството между Етичната комисия и Дисциплинарната комисия на ВСС и Инспектората даде възможност Етичният кодекс да се превърне в действащ инструмент и случаите на поведение, което уронва престижа на съдебната власт на практика водят до дисциплинарни наказания.

- ВСС прие Оценка на изпълнението на Стратегията за превенция и борба с корупцията в съдебната система, както и Анализ на факторите, генериращи корупция в дейността на магистратите с мерки за противодействие.

- **Що се отнася до наказателните производства по случаи на корупция и нарушения в съдебната власт, отдел „Инспекторат" на ВКП изготви доклад по сигналите, съдържащи твърдения за корупция сред магистрати, включително и от ИВСС, и за образуваните по тях дела.**

  Общият брой на водените срещу магистрати разследвания за престъпления, свързани с работата им е 27. От тях присъди са постановени по 12 производства, като 7 от присъдите са осъдителни. Примери за наказателни производства от последния месец са първоинстанционната осъдителна присъда срещу Славчо Петков – съдия в Окръжен съд – Велико Търново – дело № 92 от списъка на делата, наблюдавани от ЕК и внесеният обвинителен акт срещу Румен Пенев – прокурор при Районна прокуратура – Шумен

д) Осигуряване на неограничен електронен достъп до съдебните присъди и мотивите за тях и строго прилагане на принципа за случайно разпределяне на съдебните дела.

- **Всички съдебни решения и мотивите към тях се публикуват на сайта на съда, който ги е постановил. ВСС е в процес на изпълнение на унифицирането на интернет страниците на съдилищата в страната. Извършен бе преглед на интернет страниците на съдилищата с оглед тяхното унифициране. Уеднаквяването е предвидено в рамките на приетата от ВСС Информационна стратегия на правораздавателните органи на Република България за периода 2011-2013 г.**

  Планирани са проверки от ВСС за публикуването на съдебните решения на интернет страниците на съдилищата при спазване на Закона за защита на личните данни с цел осигуряване на публичност на работата на съдебната система.

- **По отношение на приложението на принципа на случайно разпределение на делата, акцентите са три:**

  - **Този принцип се прилага във всички органи на съдебната система;**

  - **Комисията за изготвяне на анализ и последващи действия по препоръките на Инспектората към ВСС прие Обобщен аналитичен доклад за всички апелативни райони въз основа на контролните проверки за изпълнение на препоръките на Инспектората към ВСС относно случайното разпределение на делата.**

  - **Инспекторатът към ВСС извърши тематична проверка и издаде предписания как да се организира работата, така че да се избегнат възможностите за заобикаляне на този принцип. Указанията бяха възприети от административните ръководители. Инспекторатът към ВСС извърши контролна проверка, за това как се прилагат указанията. Съществуващите слабости са в голяма степен преодолени;**

  - **ВСС предприе инициатива, осигуряваща и граждански контрол върху стриктното прилагане на принципа на случайно разпределение на делата.**

  - **ВСС прие изготвения от ИВСС Анализ по приложението на чл. 9 от ЗСВ в прокуратурите и следствените отдели в Република България. Главният прокурор издаде заповед с цел уеднаквяване на практиката във всички прокуратури по приложението на чл. 9.**

За разглеждания период КИАПД при ВСС прие Обобщен аналитичен доклад за всички апелативни райони въз основа на контролните проверки за изпълнение на препоръките на Инспектората към ВСС относно случайното разпределение на делата. В доклада се извежда заключението, че голяма част от отправените препоръки се изпълняват, като това е довело до подобряване на организацията на работа в разглежданите съдилища.

След извършените контролни проверки от Инспектората към ВСС, на административните ръководители са отправени препоръки, които да затвърдят добрата практика на съдилищата за случайното разпределение на делата.

През октомври 2011г. на съвместно заседание на Комисията за изготвяне на анализ и последващи действия по препоръките на ИВСС и Комисията към ВСС „Професионална квалификация, информационни технологии и статистика" бяха обсъдени актуалното състояние и съществуващите проблеми на случайното разпределение на делата в органите на съдебната власт в България. Беше представен обобщен аналитичен доклад за всички апелативни райони въз основа на контролните проверки за изпълнение на препоръките на ИВСС относно случайното разпределение на делата. Взете бе решение да се проведат подобни заседания по апелативни райони, за да се споделят и усъвършенстват добрите практики по прилагането на чл. 9 от ЗСВ. Председателят на комисията Радка Петрова покани представители на неправителствени организации за лично присъствие от тяхна страна при мониторинг на случайното разпределение на делата по техен избор на съд в страната.

ИВСС приключи с извършването на тематична проверка, включена в Годишната програма на ИВСС, за разпределението на делата на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение по чл. 9 от ЗСВ. При извършена проверка по сигнали в СГС през месец август - септември ИВСС разкри за пореден път заобикаляне на случайния избор чрез подаване на голям брой идентични молби от страна на пълномощниците на заинтересованите. След изготвените препоръки в акта до председателя на СГС г-жа Янева издаде заповед с която се пресича тази порочна практика. Беше изготвен и Анализ по приложението на чл.9 от ЗСВ в прокуратурите и следствените отдели в Република България.

На заседание на ВСС от 22.12.2011г. беше разгледан и приет изготвения от ИВСС Анализ по приложението на чл. 9 от ЗСВ в **прокуратурите и следствените отдели** в Република България. Анализът отразява съществени и повтарящи се тенденции, пропуски и нарушения при прилагането на чл. 9 ЗСВ. Включва основните констатации от отделните актове за планови проверки на прокуратурите и от становищата по сигнали, относно разнородни практики и нееднакво прилагане на принципа на „случайното разпределение". Установено беше различно регламентиране на изключенията от случайния принцип (напр. в случаите на дежурство, при отвод и самоотвод на наблюдаващите прокурори и др.). С оглед констатациите в Анализа ВСС даде съответните препоръки относно липсата на критерии за начина на разпределение на преписките и делата, разглеждани от административните ръководители, съобразен с дейността им по управление на прокуратурите и следствените отдели към ОП, с цялостната натовареност на съответната прокуратура или следствен отдел и с неговото инстанционно ниво. В тази връзка Главният прокурор на Република България издаде своя заповед, с цел уеднаквяване на практиката във всички прокуратури по приложението на чл. 9.

ВКС въведе в Наказателната колегия система за равномерна натовареност на съдиите, базирана на разработен механизъм за правна и фактическа сложност на делата. Механизмът е неразривна част от системата за случайно разпределение на делата. Предстои въвеждането му в Гражданска и Търговска колегии.

3. Съдебна практика при наказателните дела

е) Анализиране в сътрудничество с международни експерти на организационната структура и практиката на разследващите органи, прокуратурата (включително съвместните екипи) и съдилищата с цел повишаване на ефективността на разследванията и съдебното разглеждане на дела по високите етажи; подобряване на сътрудничеството между съдебните органи и на сътрудничеството със съответните административни органи

Анализът на организационната структура и практиката на разследващите органи, прокуратурата (включително съвместните екипи) и съдилищата се извършва на няколко нива – както вътрешно институционално, така и между-институционално:

1. Вътрешно-институционални анализи и мониторинг

a. **Специализираната комисия на ВСС** вече трайно установи практиката делата от особен обществен интерес да се обсъждат на **съвместни заседания по апелативни райони, на които участват представители на съд, прокуратура и разследващи органи**;
b. На организирано от **ВКС** национално съвещание през октомври 2011 единодушно е прието, че периодичните анализи на съдебната практика по делата за организирана престъпност, трафика на хора, икономическите престъпления, извършвани от длъжностни лица, престъпления против финансово-кредитната система и пране на пари са основата за подобряване бързината на процеса и ефективността на съдебната дейност.
c. На колегиум на **ПРБ** беше направен анализ на организационната структура и практиката на прокуратурата. Въз основа на този анализ бяха изготвени насоки за по-тясна специализация. Извършва се мониторинг на действието на вътрешноведомствените актове, касаещи работата по делата със значим обществен интерес.
d. **МВР** предприе структурна реформа /подкрепена от изменения в ЗМВР и НПК/на службите с полицейски правомощия,която приключи в началото на 2011 г. Едно от най-важните й постижения е изграждането на българската разследваща полиция и нейната специализация. Реформата е проведена на база на обстоен анализ на практиката при провеждането на наказателните производства, като бе използван и опита на **германски експерти**.

Анализът на дейността на структурите на МВР с функции в наказателното производство се подпомага от френски съветник, включен в екипа на министъра на вътрешните работи през м. август 2011 г.
Ефектът от проведените реформи върху дейността на разследващите органи в МВР е положителен, което се демонстрира както от намаленият брой дела, върнати от Прокуратурата за допълнително разследване, така и от повишената срочност на разследването.
Създаденото **Звено за методическо ръководство на дейността по разследването** в Главна дирекция „Криминална полиция" **провежда редовен мониторинг** на срочността на разследването, като събира, обобщава и анализира данни за движението,

приключването и резултатите от делата, разследвани в МВР. Анализите на звеното показват устойчива тенденция за приключване на делата в законоустановения срок.

2. Подобрено междуинституционално сътрудничество между органите на съдебната власт и съответните административни органи

a. През март 2012г. в **Министерство на правосъдието** е създадена работна група за изготвяне на анализ / до юни 2012 г. /на съществуващата практика по дела с особено висок обществен интерес с цел да се подобри ефективността при разследването и осъждането. Министерство на правосъдието отправи покана към Висшия съдебен съвет, Върховният касационен съд, Прокуратурата и МВР да посочат свои представители в работната група.

В тази връзка Министрърa на Правосъдието проведе и ред срещи и отправи молба към Министерствата на правосъдието на Франция, Германия, Италия, Испания, Великобритания и Холандия да посочат експерти, които да се включат в работата на групата, за да се изследват добри европейски практики и модели. Определените вече международни експерти са поканени да вземат участие във втората фаза на анализа, планирана за юни 2012 г.

b. В контекста на измененията на ЗСВ и възприетият общ подход за идентично/ огледално структуриране и специализация на звената, отговарящи за разследването на организираната престъпност е създаден **специализиран отдел в МВР.** Целият капацитет на ГДБОП е мобилизиран в подкрепа на изпълнението на функциите на специализирания съд. Съд заповед на министъра на вътрешните работи са определени служители на централно и териториално ниво (ГДБОП, ГДКП и ОДМВР), които да могат да извършват отделни действия по разследване по делата от компетентност на специализирания съд.

c. Въпроси, свързани с еднаквото разбиране за стандартите на доказателствата, се обсъждат и на срещите на **КИМОРДООИ при ВСС** с административни ръководители и магистрати, работещи по дела с висок обществен интерес, по апелативни райони.

Утвърдена бе традицията административните ръководители на органите на съдебната власт да провеждат ежемесечно на окръжно ниво съвместни съвещания на съд, прокуратура и органите на досъдебното производство за анализиране на причините за прекратяване и връщане на делата от съдебна фаза, както и на факторите, водещи до неоправдано забавяне на хода на наказателните дела. Тези съвещания се провеждат редовно.

d. Сътрудничеството на **прокуратурата** с административните органи се осъществява по две основни направления: а) по линия на противодействието на престъпността и б) по линия на общия надзор за законност;

Главният прокурор утвърди „Методика за взаимодействие на ПРБ с контролните органи при противодействие на закононарушенията и престъпленията, в защита на обществения интерес и правата на гражданите“;

e. На 20.10.2011г. беше сключено **Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между ПРБ и Агенцията за държавна финансова инспекция** към министъра на финансите;

Като вече наложила се положителна практика следва да се отчете взаимодействието на прокуратурата с органите на НАП, в рамките на Регионалните центрове за координация на борбата срещу данъчните и осигурителните измами, във всички съдебни окръзи.

f. От месец май 2011г. **обученията на НИП се провеждат в смесени групи** – съдии, прокурори и следователи, като са поканени за участие разследващи полицаи и служители на НАП. В периода септември-декември 2011г., НИП в съвместни обучения по наказателна тематика са обучени 324 съдии, 466 прокурори, 96 следователи, 89 служители на МВР и разследващи полицаи, както и 22 служители на НАП.

g. Проведени са и **три регионални срещи-дискусии** „Актуални въпроси, свързани със Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност в страната и чужбина**”,** със 130 участника - 54 съдии, 28 прокурори и 48 експерти от КУИППД.

h. ВСС определи с решение реда за временно преместване на представители на съдебната власт в администрацията на „Център за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност” към Министерски съвет.Междувременно в тази връзка ВСС предложи промени в ЗСВ.

ВСС активно участва в изработването на Интегрираната стратегия за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност и в разработването на План за действие за превенция и противодействие на организираната престъпност , приет с решение на Министерски съвет на 17 март 2010г.ВСС предложи и актуализация по своята компетентност за 2011г.

Членове на ВСС, участват в заседанията на Междуведомствения съвет, на които бяха обсъдени и приети обновените стандарти на ЕИСПП, план - програма за довършване и пускане в експлоатация на ЕИСПП, оперативната съвместимост и информационна сигурност на системата, организационната, програмната и техническа схема за защита на ЕИСПП и свързаните с нея системи.

ж) Приемане и изпълнение на подробен план за действие, чрез който да се отстранят недостатъците в структурите, управлението, личния състав, обучението, координирането и професионалната практика в сътрудничество с международни експерти и гражданското общество, и създаване на съвместна група за мониторинг на осъществяването;

Приложение:

- Актуализиран план за обучението на магистратите в НИП
- 06-12.06.2011 г. посещение на делегация на Апелативен съд Варна при Върховен областен съд Нюрнберг
- 13-14.10.2011 г. Семинар с лектори от Европейския съд по правата на човека относно приключили дела срещу България относно правото на справедлив съдебен процес
- юли 2011 г. лекция на председателя на ЕСПЧ Жан-Пол Коста за четирите пилотни решения за България
- 25.07.2011 г. Работна среща с председателя на Съда на ЕС Василиос Скурис на тема усвояването на европейската практика в българското правораздаване
- 26-27.09.2011 г. Семинар с апелативните съдилища на тема финансови и данъчни престъпления, пране на пари.
- 21 - 22.11.2011 г. Семинар на ВКС и ВКП на тема междинен преглед на дейността на двете институции по изпълнение препоръките по доклада на ЕК 2011 г.
- 2 - 3.12.2011 г. Национална среща в Благоевград на съдиите за уеднаквяване практиката на съдилищата във връзка с трансграничната престъпност; лектори - съдии от ВКС
- Посещение на съдии от Благоевградски окръжен съд в Съда на ЕС

Сътрудничество

На 25-26.11.2011г. беше проведена среща на ръководството на ПРБ и представители на неправителствени организации. Обсъдени бяха направленията, в които ще бъде осъществявано взаимодействие, при отчитане насоките, залегнали в доклада на ЕК от юли 2011г и изготвянето на плана за отсраняване на отбелязаните недостатъци.Договорено беше циклично провеждане на съвместни координационни срещи.
Министерство на правосъдието създаде две работни групи под ръководството на заместник министрите , които да работят по конкретни предложения за изменения на законодателството свързани с:
Работна група 1: е-управление и натовареност на магистарите;
Работна група2: личен състав,кариерно развитие, професионална практика;

И деветте работни групи работят в сътрудничество с академичните среди и НПО сектора.

В тази връзка Министърра на Правосъдието проведе и ред срещи и отправи молба към Съвета на Европа, в частност Филип Бойлат, Директор на Главна Дирекция *„Човешки права и върховенство на закона”* да вземат участие и да подпомогнат създадените работни групи със сравнителен анализ на най-добрите модели и практики от европейските страни в тази сфера.

Експертите на Съвета на Европа са поканени за първа кръгла маса с членовете на работните групи през юни 2012 г.

Обучение
С решение от 19.09.2011г. на Управителния съвет на НИП е одобрено допълнение в годишния календар на Института до края на 2011 г. с акцент върху наказателната тематика и уеднаквяването на съдебната практика на национално и регионално ниво, както и на дистанционните форми на обучение. Проведени са 23 бр. допълнителни регионални обучения, с участието на 16 съдии от ВКС като лектори.
С решение от 19.12.2011 г. на Управителния съвет на НИП е приет годишният план за дейността на НИП за 2012 г. Приоритети на учебната дейност са: а)Наказателно-правната тематика, в частност въпросите на противодействието на организираната престъпност, отнемането на имущество, придобито от престъпна дейност, както и разследването и преследването на финансовите престъпления, прането на пари и корупционните престъпления; б) Провеждането на съвместни обучения между различните целеви групи: съдии и прокурори, от една страна, и от друга – прокурори и разследващи органи; в)Обучение на магистратите и съдебните служители от специализираните съдилища и прокуратури;г)Стандартите на ЕКПЧ за бързо и достъпно правосъдие;д) Привличане на чужд експертен опит при провеждането на обученията;
По-голяма насоченост на учебната дейност към реалните потребности на магистратите и съдебните служители от обучение и към практическите проблеми на правораздаването.
Съвместна група за мониторинг на изпълнението на плана за действие
На 25-26 ноември 2011 бе проведен съвместен семинар с представители на неправителствени организации и бе създадена група за мониторинг на работата на ПРБ, с участието на гражданското общество.

з) Редовно искане на тълкувателни решения от Върховния касационен съд в сфери, в които съдебната практика е непоследователна, и подобряване на резултатите на съда в тази посока.

Важен фактор за подобряване на дейността в тази посока е създаването на помощно аналитично звено към ВКС, което да внесен силен про-активен елемент в преодоляването на противоречивата съдебна практика; ВСС установи практиката да провежда съвместни заседания с представители на съд и прокуратура на апелативно ниво, насочени към идентифициране на областите в които се забелязва противоречива съдебна практика;
Най- актуалния пример е наскорошния случай по знаковото дело на братя Галеви, което създаде спорни правни обстоятелства. В този случай ВСС, ВКС, ВАС, ПРБ и Министъра на правосъдието създодаха модел за междуинституционално сътрудничество който подпомогна ефективното и бързо разглеждане и обсъждане на въпросните обстоятелства и като резултат приключи с решение Министъра на Правосъдието да поиска тълкувателно решение от ВКС и издаването на съответните инструкции към магистратите в предвид възникналия правен казус по случая с Братя Галеви.
Министъра на правосъдието изигра важна координационна роля и така създаде условия за бърз и открит диалог по случая.
През 2011 г. е прието Тълкувателно решение № 1/2011 г., образувано по инициатива на ВКС, относно правомощията на ВКС да измени въззивното решение, като освободи подсъдимия от наказателна отговорност и му наложи административно наказание.
През 2011г. е изготвено едно искане от главния прокурор до ВКС за приемане на тълкувателно решение във връзка с констатирана противоречива практика по някои корупционни престъпления.
ИВСС изпрати две предложения до Върховния касационен съд за приемане на тълкувателни решения по повод констатирана противоречива съдебна практика при прилагането на разпоредби от ГПК и НПК.По изпратен от ИВСС през 2011 г. сигнал до председателя на ВКС за констатирана противоречива съдебна практика по приложението на чл. 189 и чл. 236 от ГПК е образувано тълкувателно дело №1/2011г. ВКС е приел тълкувателно решение № 1/10.02.2012 г.
Въведено е задължение за завеждащия отдел „Съдебен и изпълнение на наказанията“ при ВКП да подготвя проекти на методически указания за еднаквото прилагане на закона, преодоляване на противоречивата практика и въвеждане на еднакви стандарти на доказване със съдилищата, както и да изготвя искания за тълкувателни решения на ВКС.
През май председателят на ВКС е отправил искане до Общото събрание на съдиите от Наказателната Колегия на ВКС (ОСНК) за приемане на тълкувателно решение по някои въпроси, свързани с приложението на чл. 72, ал. 1 от НПК в производството по вземане на мерки за обезпечаване на глобата, конфискацията и отнемането на вещи в полза на държавата по реда на ГПК.

<u>Практиката на ВКС в тази област</u>

През май във ВКС са образувани 12 тълкувателни решения.

3.10.2011 - Проведено национално съвещание на всички съдилища и изготвяне на анализи на съдебната практика по делата, както следва за:

октомври 2011 г. - организирана престъпност; ноември 2011 г. - трафика на хора;
ноември 2011 г. - икономически престъпления, извършвани от длъжностни лица;
декември 2011 г.- пране на пари;
декември 2011 г.- Публикуване на анализите в бюлетина на ВКС и на сайта;
Съвместни съвещания на ВКП и ВКС;
Ежемесечни съвещания на окръжно и апелативно ниво;

4. Борба с организираната престъпност

и) Осигуряване на необходимите ресурси и персонал и правилно определяне на правомощията и вътрешната организация на специализирания съд и прокуратура за дела, свързани с организираната престъпност, за да може най-важните дела да бъдат разглеждани в съда по ефективен начин;

С решение на ВСС от 30 юни 2011 г. **са назначени административните ръководители на специализираните съд и прокуратура**. **Определен е и щатният състав** - магистрати и служители, за новосформираните специализирани органи на съдебната власт.

За сметка на бюджета на съдебната власт е осигурено финансиране за безпроблемното стартиране на тяхната дейност, а от страна на изпълнителната власт е предоставена подходяща сграда. На специализираните прокуратури е предоставено необходимото за работата им оборудване.

Всички магистрати и служители са избрани след проведен **конкурс** чрез събеседване.

Изготвен е **анализ на очакваната натовареност** на специализираните прокуратури, въз основа на който е изготвено искане до ВСС за увеличаване на щатната им численост. Това е свързано с устойчивата тенденция за увеличаване на броя дела, които ще са им подсъдни.

Към 22 май 2012 г. в Специализираната прокуратура има назначени 8 броя прокурори, включително административния ръководител.

Към същата дата в Апелативната специализирана прокуратура има назначени 9 броя прокурори, включително административния ръководител и един прокурор командирован от СГП.

Към 28 май 2012 г. в Специализирания наказателен съд има назначени 9 броя съдии, висящите дела са 44, а окончателните съдебни решения са 738.

Към същата дата в Апелативния специализиран наказателен съд има назначени 11 броя съдии, висящите дела са 7, а решените дела са 738.

В специализираната и в апелативната специализирана прокуратура са издадени необходимите устройствени заповеди и е въведен екипен принцип на работа. Налична е системата за случайно разпределение на делата, създаден е криминален отдел.

Специализираните прокуратури са включени към Унифицираната информационна система на ПРБ.

Разработена е програма за обучение на магистратите. От 1 септември 2011 г. НИП кани за участие с приоритет магистратите от специализираните съд и прокуратура. Всички обучения на прокурорите се координират с ПРБ. Магистратите от специализираните прокуратури са преминали през три модула на обучение, включително и с участие на чуждестранни експерти.

Със започване на работата на специализираните съдебни органи от началото на настоящата година, целият капацитет на ГДБОП беше ангажиран в подкрепа на изпълнението на функциите на специализирания съд и прокуратура. **191 служители на МВР** са определени със заповед на министъра на вътрешните работи, които, по силата на НПК могат да извършват действия по разследване и да подпомагат работата на специализирания съд и прокуратура. Тук попадат всички разследващи полицаи от ГДБОП - централна дирекция и териториални звена - общо 93 и определени служители от ГДКП, СДВР и ОДМВР.

Във връзка с правилно дефиниране на обхвата и вътрешната организация на специализирания съд и прокуратура за организираната престъпност, за да се осигури ефективно съдебно действие/третиране при най-важните случаи, в ПРБ е създадена работна група за анализ и изготвяне на указания за преодоляване на проблемите, свързани с компетентността при разследване на дела, подсъдни на специализираните съдилища, съобразно решението на Конституционния съд от 15.11.2011г. по конституционно дело №6/2011г.

Издадени са Методически указания относно дейността на прокурорите по приложението на Глава 31 "а" от НПК", които са сведени до знанието на всички прокурори.

й) Продължаване на реформата в полицията чрез подобряване на капацитета, уменията и материалното обезпечаване на разследващите полицаи и отстраняване на недостатъците по отношение на почтеността и независимостта на полицейските действия, събирането на доказателства и защитата на свидетели;

– продължаване на реформата в полицията чрез подобряване на капацитета, уменията и материалното обезпечаване на разследващите полицаи

След законодателните промени в НПК от май 2010 г., (с които на полицейските служители с оперативно-издирвателни правомощия се възложиха и функции по разследване, в условията на неотложност) и в ЗМВР от октомври 2010 г., (с които се извърши комплексна структурна реформа, с фокус върху създаването на съвременна разследваща полиция), се извършват интензивни и мащабни обучения на българските полицейски служители, като в тях активно участват и представители на прокуратурата.

Етапът на засилена теоретична подготовка е завършил успешно, като акцентът премина към **качественото и пълноценно прилагане на придобитите познания в практиката**. **Обучението се реализира в рамките на програма (тематичен каталог и времеви график) за укрепване на капацитета и уменията на криминалната полиция.**

Придобитите професионални умения оказват положително въздействие върху работата на българските полицейски служби по отношение на събирането на доказателства, разследването и разкриването на престъпления.

Създадени са много добри материални условия за работа на разследващата полиция и полицията като цяло. Въведени са в експлоатация новите сгради на ГДБОП и ГДКП и са осигурени нови и модерни сгради на редица районни управления.

Обучението и осигуряването на все по-добри условия за работа на служителите на МВР остават приоритет.

Утвърден е Централизиран план за специализираните обучения на разследващите полицаи и полицейските служители за първото тримесечие на 2012 г.

През април в АМВР в дистанционна форма са проведени курсове за актуализация на професионалната квалификация на служители от МВР

През май в АМВР в дистанционна форма е проведен курс за повишаване на професионалната подготовка, структуриран в няколко модула, по теми, свързани с провеждането на разследване по реда на НПК, противодействие на корупция, разпространението на наркотици и др.

– отстраняване на недостатъците по отношение на почтеността и независимостта на полицейските действия

За да се елиминират всякакви опасения относно обективността, почтеността и независимостта на полицейската дейност, произтичащи от допълнителното ѝ финансиране чрез дарения, **получавани от структурите на МВР, министърът на вътрешните работи утвърди Вътрешни правила за реда и условията за сключване на договори за дарения, получаване и управление на**

дарения в МВР. Правилата са публикувани на интернет страницата на Министерството.

В изпълнение на Правилата е създаден Единен регистър на сключените договори за дарения.

Публикуването на всички дарения има добър обществен отзвук и допринася за доверието на гражданите в безпристрастността, законосъобразността и почтеността при управлението на средствата за дейността на МВР.

В допълнение към утвърдените Правила, със Заповед на министъра на вътрешните работи от август т.г. **изрично са посочени субектите, с които може да се сключват договори за дарения**. Такива договори могат да се сключват, когато дарителят е община, държавна структура, държавно предприятие или търговско дружество със 100% държавно участие.

За по-нататъшно подобряване на ефективността в работата по противодействие на корупцията в МВР, Вътрешноведомствения съвет за борба с корупцията на свое заседание от юни 2011 Г. обсъди и прие пакет от мерки, насочени към понижаване на нивото на корупционния риск в Главна дирекция „Охранителна полиция" и дирекция „Миграция".

В допълнение към посочените мерки, на 12 септември 2011 г. е създадена работна група, която да изготви **предложения за въвеждане на система за ротация в ГДОП и в дирекция "Миграция", които са одобрени и се прилагат на практика.**

Изменен и допълнен е Етичния кодекс за поведение на държавните служители в МВР (01.12.2011г.), целящ да повиши доверието на обществото.
Изготвена е и **нова Инструкция за дисциплината и дисциплинарната практика в МВР (18.11.2011 г.)**

С прилагането на новата инструкция, предвиждаща повече яснота и по-голяма ефективност на процедурите, ще се подобри координацията, ще се ускори провеждането на дисциплинарните производства и ще се облекчи бюрократичната тежест.

С оглед отчитане на ефективността и анализ на предприетите мерки за предотвратяване и борба с корупцията в периода юни - август 2011 г. е извършено обширно изследване за нагласите на транзитно преминаващите през страната чужденци във връзка с дейността на контролните органи на ГКПП и на територията на страната. Целта е получаването на допълнителни индикации за наличието на области, изискващи допълнителни усилия или допълнителни мерки за контрол.

В края на септември са представени и резултатите от проекта "Гражданско наблюдение в полицията", изпълняван съвместно с Институт "Отворено общество". По такива проекти в МВР се работи от 2005 г. в сътрудничество с НПО **с цел изграждането на доверие между местната общност и полицията и осигуряване на прозрачност на полицейската институция**

Практиката на гражданско наблюдение се изразява във възможността доброволци да посещават в Районните управления на полицията и местата за задържане в тях (до 24 часа), без предварително предупреждение и да следят за спазване на основните права на задържаните.

- През **април** ДВС-МВР, съвместно с Института по психология-МВР и Националния институт по криминология и криминалистика-МВР са разработили **изследване на социални, демографски, икономически, психологически и правни характеристики на извършителите на корупционни действия, служители в МВР**.

- През **май** по линия на специализираните обучения по антикорупция е проведен курс за актуализация на професионалната квалификация "Актуални проблеми на противодействие на корупцията" в дистанционна форма от АМВР. Обучени са 41 служители от МВР.

─ събирането на доказателства

Подобряването на работата с доказателствата е съществен елемент на проведената реформа, която включи предвиждането (с измененията в НПК от май 2010 г.) на възможност за извършването на действия по разследване на полицейски служители, разширяване на правомощията на разследващите полицаи по образуването и провеждането на досъдебните производства и разширяване на обхвата на предвидените правила за допустимост на доказателствата. Посочените изменения доведоха до значително увеличен капацитет на разследващите органи, което повлия положително както бързината, така и качествено върху цялостния процес на събиране и работа с доказателства.

Съществена стъпка в това отношение са и провежданите обучителни мероприятия за полицейски служители.

Въпросът за работата с доказателствата се обсъжда в рамките на съвместни срещи на прокуратурата и МВР за анализ на практиката по разследването.

Ръководството на прокуратурата предприе мерки за повишаване професионалната компетентност на прокурорите, следователите и съдебните служители . В ПРБ стартира вътрешноведомствена програма, която има за цел да предложи и развие подходящи форми на обучение

Прокуратурата подготви два анализа – за причините за връщане на делата и за оправдателните присъди, в които е идентифициран проблемът със събиране на доказателства. Анализи ще се правят периодически и в бъдеще

Оправдателните присъди и **недостатъците при събирането на доказателства са тема на съвместно съвещание с ръководството на ВКС**, проведено на 21 – 22.11.2011г.

Прокуратурата приема вътрешноведомствена програма за обучение по съответните области с ясна насоченост подобряване на професионалната подготовка.**Цели се повишаване на качеството на събираните доказателства**.

─ защита на свидетели

Стартирана е цялостна дискусия по темата и е създадена работна група, която направи анализ на съществуващото законодателство и на практиката. На 18.11 е проведена закрита дискусия в рамките на Бюрото за защита на свидетелите. Целта на дискусията е да се направи преглед на практиката и да се набележат възможни мерки за подобряване на съществуващите механизми за защита. На 23.11 е проведена следващата дискусия и е приет изготвеният анализ със следните основни констатации: **Действащата нормативна уредба е модерна и урежда всички познати в световната практика способи за защита**. Тя е изградена на принципите на конспиративност, независимост (Съвет по защита) и разделяне на отговорностите (органът по защитата е различен от органите на наказателното производство).

В големия брой случаи показанията на свидетелите, включени в програма за защита, довеждат до успешно приключване на наказателните производства и постановяване на осъдителни присъди.

к) Подобряване на общото координиране на дейностите за борба с организираната престъпност и корупцията посредством изпълнението на подробни планове за действие и механизми за мониторинг и в двете сфери в сътрудничество с гражданското общество.

С оглед подобряването на общото координиране на дейностите за борба с организираната престъпност и корупцията, посредством изпълнението на подробни планове за действие и механизми за мониторинг и в двете сфери, Комисията по превенция и противодействие на корупцията (КППК) проведе заседание на 14 септември 2011 г. Направен е преглед на изпълнението на Интегрираната стратегия за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност и с решение на КППК е приета обща рамка за координация.

Утвърден е модел за планиране и отчитане на дейността в областта на противодействие на корупцията на централните и териториални органи на изпълнителната власт.

Изготвен е План за действие в областта на борбата с корупцията. Приет е от КППК и включва мерки за въвеждане на единен подход за всеобхватно и унифицирано планиране и отчитане на дейността в областта на антикорупционната политика. Освен хоризонтални мерки Планът включва и мерки в отделните сектори, целящи укрепване на антикорупционната среда, както и мерки, насочени към постигане на прозрачност.

Плана за действие за борба с организираната престъпност е актуализиран. Мониторинг на изпълнението на Плана за действие в областта на антикорупционната политика ще се осъществява в рамките на единния подход.

В процес на създаване е постоянно действаща междуведомствена работна група за мониторинг и оценка на изпълнението на Плана. За участие в работата на групата ще бъдат канени и представители на НПО

Между Специализираната прокуратура и директорите на ГДКП, ГДБОП, ГДГП и областните дирекции на МВР е проведено съвместно работно съвещание, на което е обсъдено подобряването на взаимодействието при работата по дела за организирана престъпност.

В изпълнение на съвместна инициатива на МВР и Институт „Отворено общество" през 2011 г. е извършено изследване и оценка на ефективността на системата за прием и разглеждане на жалби и сигнали на граждани, съдържащи предварителни данни за осъществени неправомерни действия от служители в МВР.

Втора поредна година се изпълнява проект „Оценка на риска от организирана престъпност в България" съвместно с Центъра за изследване на демокрацията и в партньорство с ДАНС, НАП, и Агенция „Митници".

5. Отнемане на имущество

л) Приемане на законодателство, даващо възможност за извършването на гражданска конфискация, която не се основава на присъда, и за извършването на ex-officio проверка на имуществото на високопоставени служители, магистрати и политици, и демонстриране на резултати в тази сфера;

Законът въвежда в българската правна система нов институт – **институтът на гражданската конфискация на незаконно придобито имущество**. Общите положения и основните институти на закона са следните:

- производството по закона се развива независимо от наказателното или административно-наказателното производство срещу проверяваното лице и/ или свързаните с него лица. Производството е насочено към определено имущество и има за цел да установи средствата и източниците за неговото придобиване. Отнемането на имущество, не се предхожда от влязла в сила осъдителна присъда;
- законен повод - започнало наказателно преследване срещу определено лице (чл.22, ал.1), или когато наказателното преследване не е възможно да бъде проведено (чл.22, ал.2и 3), както и констатирано административно нарушение (чл. 24).
- разпределяне на доказателствената тежест – държавата, чрез Комисията за отнемане, установява значително несъответствие в имуществото на проверяваното физическо лице, което създава предположението, че дадено имущество е незаконно придобито. Проверяваният доказва законния характер на имуществото.
- производство за налагане на обезпечения върху имуществото и за отнемане в полза на държавата, които се развиват пред граждански съд по реда на Гражданския процесуален кодекс (ГПК);
- законът търси справедливост чрез налагане на ограничения върху собствеността, които се прилагат в необходимата степен. Това е допустимо ограничение на правото на собственост и неговата неприкосновеност според чл. 1 от Протокол № 1 на Европейската конвенция за правата на човека: „Всяко физическо или юридическо лице има право мирно да се ползва от своята собственост. Никой не може да бъде лишен от своята собственост освен в интерес на обществото и съгласно условията, предвидени в закона и в общите принципи на международното право. Предходните разпоредби не накърняват по никакъв начин правото на държавите да въвеждат такива закони, каквито счетат за необходими за осъществяването на контрол върху ползването на собствеността в съответствие с общия интерес или за осигуряване на плащането на данъци или други постъпления или глоби".
- въвежда се и принцип на пропорционалност (чл. 4), според който комисията и съдът имат възможност за оценка по целесъобразност при започването, провеждането и определяне на резултата от производството. И в двата случая резултатът от тази преценка е мотивирано решение, което подлежи на съдебен контрол.

м) Установяване на ефективно сътрудничество между комисията за отнемане на имущество, финансовите институции, административните органи и прокуратурата, включително съвместните екипи, и постигане на резултати при обезопасяването на имуществото при започване на разследването.

През декември се измени „Инструкция за №1 от 25.09.2006г. за взаимодействието между органите за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, органите на МВР, органите на министерство на финансите, прокуратурата и следствието".

Сключено беше споразумение №184/2011г. 01.06.2011г.между ПРБ и КУОИППД, с което се осигурява достъп на комисията до унифицираната информационна система и ведомствената информационна страница на ПРБ;

През есента на 2011г., по инициатива на НИП и като част от неговата актуализирана учебна програма, са проведени три регионални работни срещи с КУИППД във София, Варна и Пловдив на тема „Актуални въпроси, свързани със Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност в страната и чужбина", със 130 участника - 54 съдии, 28 прокурори и 48 служители на КУИППД.

На 30.03.2012 бяха издадени Методически указания на Главния прокурор за всеобхватна финансова проверка. За въвеждане в практиката на указанията и превръщането им в ефикасен инструмент за установяване и отнемане на незаконно придобито имущество, в ПРБ беше разработена програма за обучение, чиято реализация вече стартира.

Със Заповед № 1635 от 18.05.2012 г. на главния прокурор на Република България бяха определени прокурори за контакт при осъществяване на взаимодействието с органите на Министерството на вътрешните работи, на Министерството на финансите, прокуратурата и следствието. Заповедта включва прокурори от всички прокуратури в системата на ПРБ.

- Изготвен е анализ на практиката на прокуратурата по обезпечаване на имущество за 2010 – 2011г;

През януари са постановени 5 решения за внасяне в съда на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки върху имущество на обща стойност 1 728 695 лв.
През февруари са постановени 15 решения за внасяне в съда на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки върху имущество на обща стойност 3 570 044. 11 лв.
През март са постановени 7 решения за внасяне в съда на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки върху имущество на обща стойност 2 839 332, 84 лв.
През април са постановени 6 решения за внасяне в съда на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки върху имущество на обща стойност 6 369 076, 82 лв.
През май са постановени 23 решения за внасяне в съда на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки върху имущество на обща стойност 92 041 564, 85 лв.

Междуведомствена работна група подготви проект за изменение на „Инструкция за №1 от 25.09.2006г. за взаимодействието между органите за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, органите на МВР, органите на министерство на финансите, прокуратурата и следствието. Промените предвиждат по-улеснени процедури за обмен на необходимата информация между горепосочените институции. Инструкцията беше подписана през м. декември 2011 г.

Сключено беше споразумение №184/2011г. от 01.06.2011г. между ПРБ и КУИППД, с което се осигурява достъп на комисията до унифицираната информационна система и ведомствената информационна страница на ПРБ.

Освен това, експерти от комисията участват в периодични срещи на сформираните екипи за разследване на организирана престъпност (заедно с представители на НАП, ДФР при ДАНС, ГДБОП-отдел „Пране на пари"), като подпомагат разследващите, насочвайки ги към събиране на необходимите доказателства.

Нов момент в работата на КУИППД е осигуреният достъп до масивите, свързани с проверка на имотното състояние на проверяваните лица - ИКАР. Постигнато е съгласие също така и за директен достъп до масивите на КАТ, даващи информация за притежанието на моторни превозни средства от проверяваните лица. Също така има сключена спогодба и с морска администрация, ГРАО, Митници, въздухоплавателната администрация. Работи се с Централния регистър за особените залози. Провеждат се преговори с банките, с цел предоставянето на по-лесен достъп до базата данни, касаеща банковите сметки на проверяваните лица. С Националната агенция по приходите е постигнато принципно споразумение.

През есента на 2011г., по инициатива на НИП и като част от неговата актуализирана учебна програма, са проведени три регионални работни срещи с КУИППД във София, Варна и Пловдив на тема „Актуални въпроси, свързани със Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност в страната и чужбина", със 130 участника - 54 съдии, 28 прокурори и 48 служители на КУИППД.

Изготвен е анализ на практиката на прокуратурата по обезпечаване на имущество по реда на НПК, ЗМИП, ЗПИПАОИД и по ЗОПДИППД за 2010 – 2011г
Издадена е Заповед №з1211/28.11.2011г на директора на НСлС и заместник на главния прокурор по разследването относно „Разработване на проект на методика за разследване с оглед пълно установяване на лица и имущества и обезпечаване на конфискация на облаги от престъпления".

На 30.03.2012 г., след консултации с водещи европейски и американски експерти, бяха издадени Методически указания на Главния прокурор за всеобхватна финансова проверка. Предстои провеждане на обучения по прилагането на указанията с участие на представители на МВР, ДАНС и НАП. Предвидено е създаването на специална форма за статистическа отчетност и контрол върху изпълнението на указанията от страна на отдел "Инспекторат" при ВКП.

Решения за внасяне на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки:

Текст от НК	Решения за внасяне на мотивирано искане за налагане на обезпечителни мерки (брой)	Стойност на имуществото (лв.)
Чл. 115 – Убийство	**1**	19 100 лв.
Чл. 116 - убийство	**2**	410 400 лв.
чл. 155	**3**	213 459,4 лв.
Чл. 159а – трафик на хора	**3**	1 254 818, 34 лв.
Чл. 201 – длъжностно присвояване	**1**	273 853, 5 лв.
Чл. 209 - измама	**1**	107 600 лв.
Чл. 210 - измама	**11**	5 093 286, 61 лв.
чл. 210 вр. с чл. 212	**3**	590 075, 84 лв.
Чл. 212 – документна измама	**2**	1 148 074 лв.
Чл. 213а - изнудване	**1**	1 105 458, 03 лв.
Чл. 235 – незаконен дърводобив	**4**	920 479, 81 лв.
Чл. 242 - контрабанда	**10**	1 458 074 лв.
Чл. 244 – престъпление против паричната и кредитната система	**1**	186 100 лв.
244 вр. с 246 - престъпление против паричната и кредитната система	**2**	1 229 612 лв.
Чл. 246 - престъпление против паричната и кредитната система	**1**	1 039 272 лв.
Чл. 250 - престъпление против паричната и кредитната система	**1**	117 386, 2 лв.

Чл. 252 – незаконна банкова дейност	**17**	10 994 390, 16 лв.
Чл. 253 – пране на пари	**6**	2 858 962,1 лв.
Чл. 255 – укриване и не плщане на данъчни задължения в големи размери	**9**	2 039 881,61 лв.
Чл. 302 – подкуп	**6**	1 664 575, 16 лв.
Чл. 321 – образуване, ръководене, участие на организирана престъпна група	**28**	96 549 711, 74 лв.
Чл. 321 вр. с чл. 243 - образуване, ръководене, участие на организирана престъпна група и изготвяне на неистински парични знаци	**1**	391 851, 30 лв.
Чл. 321 вр. с чл. 209 вр с чл. 213а- образуване, ръководене, участие на организирана престъпна група, измама и изнудване	**1**	1 485 689 лв.
Чл. 339 – незаконно притежание на оръжие	**6**	2 342 865, 3 лв.
Чл. 346 – противзаконно отнемане на чуждо превозно средство	**1**	10 652, 37 лв.
Чл. 354а – незаконно държане на наркотични вещества	**8**	1 851 928 лв.
ОБЩО:	**130**	**135 357 556,47 лв.**

6. Борба с корупцията

н) Изграждане на мрежи от специализирани прокурори и следователи, които работят по икономически и финансови престъпления, осигуряване на обучението на тези лица в сътрудничество в чуждестранни експерти и редовно включване на тези мрежи във всички случаи на икономически и финансови престъпления, корупция, измами и изпиране на пари; организиране на общи обучения и семинари, чрез които да се гарантира, че прокурорите имат същото разбиране относно стандартите за доказателства при тези случаи като съдиите;

Със заповед на Главния прокурор от 10.02 беше утвърдена нова структура на ВКП, която отразява приетата концепция за реформа на прокуратурата в посока по-тясна специализация и подобряване на методическото ръководство. Структурната реформа кореспондира със създаването на специализирани звена в регионалните прокуратури – мрежи от прокурори, специализирани към момента в областта на корупционните, данъчните, компютърните престъпления и престъпленията против интелектуалната собственост

Във всички окръжни прокуратури са определени прокурори, които да специализират в работата по дела, с предмет корупционни престъпления и престъпления срещу финансовата, данъчната и осигурителната системи, включително „пране на пари“ и голяма част от тях вече са преминали обучение.

Със Заповед от 23.04.2012г. на главния прокурор е създадена вътрешна специализирана мрежа от прокурори от всички нива прокуратури в системата на ПРБ за противодействие на престъпленията против финансовите интереси на ЕС, както и против данъчните престъпления, против митническия и акцизния режим и паричната и кредитна система на РБ. Със Заповед от 08.05.2012 на главния прокурор беше създадена вътрешна специализирана мрежа от прокурори от всички нива прокуратури в системата на ПРБ за противодействие на корупционни престъпления.

На специализираните прокурори се възлагат дела с предмет корупционни престъпления и такива, срещу финансовата, данъчната и осигурителната системи, при спазване принципа на „случайното разпределение“.

Разследването по тези дела се извършва от специализираните разследващи полицаи от главните дирекции и областните дирекции на МВР.

В МВР на централно и регионално ниво има специализирани разследващи полицаи, които провеждат разследването по дела за икономически и финансови престъпления; За допълнително повишаване на професионалната квалификация участват и в специализирани обучения, които се организират съвместно с прокуратурата

В НИП се провежда специализирана подготовка по темите. Обучение са преминали над 1000 магистрата и полицейски служители. Специално внимание на този тип обучение бе отделено и в плана на НИП за 2012 г.

Всички обучителни мероприятия, организирани от НИП се провеждат на принципа на съвместното обучение и в тях участват съдии, прокурори и разследващи полицаи. От програмата на НИП може да бъде изведен ясен приоритет по отношение на проблематиката, свързана със събиране на доказателства в наказателния процес и по-специално при разследване на престъпления, извършени от организирани престъпни групи и финансови престъпления.

ВСС инициира и с решение още от 3 декември 2009 г. препоръча на административните ръководители съвместни съвещания, които съдиите и прокурорите редовно провеждат. Обсъждат се проблемите, произтичащи от противоречива съдебна практика, стандартите за събиране на доказателства, причините за връщане на дела и за постановяване на оправдателни присъди.

Мрежата се изгражда - издадено е разпореждане на зав. отдел I при ВКП, с което на всички административни ръководители на окръжни прокуратури е указано да определят прокурори, които да специализират в работата по дела, с предмет корупционни престъпления и престъпления срещу финансовата, данъчната и осигурителната системи, включително „пране на пари“.

Специализирани прокурори са определени във всички окръжни прокуратури, като голяма част от тях вече са преминали обучения.

В МВР на централно и регионално ниво има специализирани разследващи полицаи, които провеждат разследването по дела за икономически и финансови престъпления. Те са включени в изградената съвместна мрежа на прокурори и разследващи. Тези разследващи полицаи са преминали специализирано обучение и имат практически опит в работата по този вид дела. За допълнително повишаване на професионалната квалификация участват и в специализирани обучения, които се организират съвместно с прокуратурата.

С решение от 19.09.2011г. на Управителния съвет на НИП е одобрено допълнение в годишния календар на Института за 2011 г., с цел приоритетно предоставяне на обучения в областта на наказателното правоприлагане и разследването. В изпълнение на решението на УС са предприети следните стъпки:

1. Отворени са за участие на разследващи полицаи и магистрати от специализираните прокуратури и съдилища следните семинари, свързани с икономически и финансови престъпления :

- Пране на пари. Престъпления против данъчната финансовата и осигурителната системи (5-7.10. 2011). В семинара взеха участие 42 магистрати и разследващи полицаи (5 съдии, 20 прокурори, 3 следователи, 6 разследващи полицаи, 1 експерт към Академията на МВР, 8 данъчни служители). В семинара е осигурено и участието на чуждестранен експерт – прокурор Робърт Ливърмор (Департамент на правосъдието, САЩ).

По тези теми са проведени и няколко регионални обучения:

- Регионално обучение - Семинар „Престъпления против финансовата и данъчна система”, 28.10.2011 г., организиран съвместно от ОС и ОП Кюстендил, с 24 участници, от които 8 съдии, 7 прокурори, 7 следователи, 2 служители на МВР;

Регионално обучение - Семинар „Пране на пари”, 28.10.2011 г., организиран от

- Окръжен съд Благоевград, с 93 участници, от които 32 съдии, 41 прокурори, и 20 служители на МВР;

- Регионално обучение - Семинар „Пране на пари. Престъпления против данъчната, финансовата и осигурителната система", 3-4.11.2011 г., организиран от Окръжна прокуратура Шумен, с 27 участници, от които 10 прокурори и 17 следователи;

- Съдебно сътрудничество по наказателни дела. Европейска заповед за арест (24-26.10.2011) с 28 участници (14 съдии, 6 прокурори, 4 следователи и 2 разследващи полицаи и 2 служители на МВР)

- Финансови и счетоводни познания при разследването на стопански престъпления (27–28.10.2011), с 38 участника – 12 съдии, 5 прокурори, 5 следователи, 3 разследващи полицаи, 10 служители на НАП и 3 служители на Агенция „Митници".

- Регионално обучение - Семинар „Финансови и счетоводни познания при разследването на стопански престъпления. Процесуални нарушения в наказателното производство. Престъпления, извършени от длъжностни лица. Документни престъпления", 8-9.12.2011г., организиран от ОП София с 23 участници – 21 прокурори и 2 прокурорски помощници;

- Защита на финансовите интереси на ЕС (14-15.11.2011), с 40 участници – 8 съдии, 21 прокурори, 3 следователи, 3 служители от МВР, 5 служители на НАП

2. Включени са за повторно провеждане, в т.ч. с участието на магистрати от специализираните прокуратури и съдилища, следните семинари :

- Теоретични и практически аспекти при разследване на престъпления, извършени от организирана престъпна група (20-21.10.2011), с 27 участници (7 съдии,13 прокурори, 6 следователи и 1 разследващ полицай)

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпна група. Задочното производство по НПК", 27-28.10.2011 г., организиран от Окръжен съд Шумен, с 15 участници съдии;

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпна група", 4.11.2011 г., организиран от Окръжен съд Сливен, с 19 участници, от които 17 съдии и 2 прокурори;

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпна група – процесуално-правни и материално-правни аспекти", 23.11.2011 г., организиран от Окръжна прокуратура Ямбол, с 32 участници, от които 5 съдии, 20 прокурори, 7 следователи;

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпна група – процесуално-правни и материално-правни аспекти", 24.11.2011 г., организиран от Окръжна прокуратура Сливен, с участието на 26 прокурори;

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпност – характеристика, основни белези и специфики. Основни аспекти в процедурата по отнемането на имущество. Предпоставки и процесуален ред. Съдебна практика. Утвърдени европейски практики в борбата с корупцията", 25.11.2011 г., организиран от Окръжен съд Перник, с участието на 20 съдии

- Регионално обучение - Семинар „Организирана престъпна група", 12.12.2011г., организиран от СГС

- Процесуални нарушения в наказателното производство (съдебна и досъдебна фаза) – в дистанционна форма; В семинара участват 46 магистрати, съдебни служители и разследващи полицаи (в това число 16 съдии,15 прокурори, 1 следовател, 2 съдебни и 2 прокурорски помощници и 10 разследващи полицаи).

- Дискусионен виртуален форум на тема: „Изпълнение на наказанията"., с 48 участници – 42 прокурори, 5 съдии и 1 съдебен служител

3. Разработени са (или са в процес на разработка) нови програми за обучение :

- *Семинар „Ролята на Евроджъст в създаване и подпомагане на съвместните екипи за разследване"*с участието на прокурор Марияна Лилова, ВКП, представител на България в Евроджъст, проведен на 21 ноември 2011г. с 45 участници – 8 съдии (1 от специализиран съд), 26 прокурори (9 от специализирани прокуратури), 7 следователи, 4 служители от МВР

- Проведено е „Обучение на новоназначени съдии в специализираните съдилища", 28.11-01.12.2011 – 5 новоназначени съдии, които до момента са били прокурори.

4. С решение от 19.09.2011г., Управителният съвет на НИП одобри участието на НИП през 2012г. по два проекта по ОПАК с насоченост към разследване, преследване и съдене, по дела за организирана престъпност, финансови и корупционни престъпления; по тях се предвижда привличане на европейска експертиза – чрез подписани партньорски споразумения със 7 страни и 2 европейски обучителни институции.

5. За периода септември – декември 2011г. (до 9.12.2011г.) по наказателни въпроси (финансови престъпления, събиране на доказателства, отнемане на имущество, пране на пари и т.н.) са проведени 37 обучения и дискусии на централно ниво, регионално ниво и чрез платформата за дистанционно обучение на НИП. Общият брой обучени е 1058 участници, от които - 466 прокурори, 324 съдии, 96 следователи, 89 служители на МВР и разследващи полицаи, 48 експерти от Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност, 22 служители на НАП, 10 съдебни и прокурорски помощници и 3 митнически служители.

На специализираните прокурори се възлагат дела с предмет корупционни престъпления и такива, срещу финансовата, данъчната и осигурителната системи, при спазване принципа на „случайното разпределение".
Разследването по тези дела се извършва от специализираните разследващи полицаи от главните дирекции и областните дирекции на МВР.

Информацията за участниците в мрежата от специализирани прокурори е налична в отдел „Административен", сектор „Кадри и квалификация" на ВКП, с оглед включването им в специализирани обучения. В обучителните мероприятия, организирани от НИП прокурорите участват съвместно със съдии и разследващи полицаи.
ВСС инициира и с решение още от 3 декември 2009 г. препоръча на административните ръководители съвместни съвещания, които съдиите и прокурорите редовно провеждат. Обсъждат се проблемите, произтичащи от противоречива съдебна практика, стандартите за събиране на доказателства, причините за връщане на дела и за

постановяване на оправдателни присъди. ВСС е убеден в тази добра практика, която чрез организационни мерки вече е утвърдена.

На 1-2 декември 2011г. е проведен семинар „Доказателства и доказателствени средства в наказателното производство" с участието на съдии, прокурори, следователи и разследващи полицаи, в това число – от специализираните съдилища и прокуратури с 30 участника: 11 съдии, 10 прокурори, 4 следователи, 5 служители на МВР.

Темата за доказателствата е застъпена и в някои от проведените регионални обучения:

- Семинар „Престъпления против финансовата система - престъплението по чл.253 от НК - пране на пари. Специфики и особености при разследването, събирането и проверката на доказателствата", 22.11.2011 г., организиран от Окръжна прокуратура Благоевград, със 72 участника – 46 прокурори, 7 следователи, 12 съдии и 7 служители на МВР;

- Семинар „Отнемане на имуществото, придобито по престъпен начин. Доказателства и доказателствени средства. Специални разузнавателни средства", 23.11.2011 г., организиран от Окръжна прокуратура Велико Търново, с 50 участника - 20 прокурори, 4 следователи, 11 съдии, 12 разследващи полицаи, 3 прокурорски помощника

Отделно от всички гореспоменати семинари, се проведе и интернет дискусионен форум на тема: „Противоречивата съдебна практика по приложението на чл. 172 б от НК". Форумът се проведе в периода 25.10-21.11.2011 с 5 участника – 2 съдии, 2 районни прокурори и 1 разследващ полицай.

През февруари беше представена публична лекция на тема „Разследване на корупционни престъпления с висок обществен интерес" пред 4 съдии, 20 прокурори, 11 следователи и 15 служители на МВР.

В периода 20.03 - 24.04. НИП провежда дистанционно обучение без присъствена среща в група "Престъпления по служба. Подкуп.", в което вземат участие общо 41 души, сред които 11 съдии, 3 младши съдии, 13 прокурори, 1 младши прокурор, 9 следователи, 2 ДСИ, 1 прокурорски помощник и 1 съдебен служител.

о) Осигуряване на изпълнението на всеобхватни и дейни стратегии за водене на разследвания от страна на прокуратурата, обвързване на свързани помежду си дела и осъществяване на редовни финансови разследвания;

За разследването на по-сложни престъпления, между прокуратурата и МВР са създадени постоянни и ad-hoc екипи, които разработват следствено-календарен план на разследването. Ръководството на прокуратурата се запознава ежемесечно с хода на работата по дела от особен обществен интерес. В това отношение добър пример е работата на специализираните екипи, като принципът на междуведомствено взаимодействие ще бъде запазен и доразвит.

През февруари бе сключено Споразумение между ПРБ, МВР и ДАНС за дейността на съвместните екипи за разследване на престъпления срещу финансовата система и корупционни престъпления, извършени от лица по високите етажи на властта.

Със заповед от 02.03.2012 г. на заместник-главния прокурор са сформирани 4 екипа – два за разследване на дела, свързани с корупционни прояви, включително и на лица, заемащи висши държавни длъжности, и два екипа за разследване на престъпления против финансовата система или срещу приходната част на държавния бюджет.
Извършена оценка на действието на електронният регистър на лица с неприключили наказателни производства и взаимодействието на ПРБ и МВР при разследване на две и повече производства срещу едно и също лице.

Разработен е проект на методически указания за взаимодействие при разследването с оглед пълното установяване на лица и имущества и обезпечаване конфискацията на облагите от престъпления;

През м. декември 2011 г. беше подписана Инструкция за взаимодействие между МВР и НАП, уреждаща реда, по който органите и служителите на МВР и тези на НАП осъществяват съвместната контролна дейност.

През февруари между прокуратурата и Агенция „Митници" бе сключено споразумение за осигуряване на работен достъп на митническите служители до УИС на ПРБ.

Предприети са мерки от административен характер за подобряване вътрешната организация на работа в прокуратурата.

Изготвят се ежемесечни анализи и се запознава ръководството на прокуратурата с резултатите от работата по дела от особен обществен интерес

– организирана престъпност, корупция, пране на пари, злоупотреба със средства на ЕК, данъчни престъпления, трафик на хора, трафик на наркотици, подправка на парични знаци.

- При по-сложните случаи се създават екипи ad-hoc съвместно с МВР.

Разследването протича въз основа на следствено-календарен план, разработен съвместно с разследващите и одобрен от наблюдаващия прокурор.

Пример за проактивен стратегически подход е начинът на работа на съвместните специализирани екипи по противодействие на организираната престъпност, затова техният модел ще бъде запазен и за в бъдеще.
За в бъдеще надзорната дейност на специализираните отдели при ВКП ще бъде подкрепяна и аналитично, чрез резултатите от работата на новосъздаденото звено за криминологични изследвания.
Предприети са мерки от административен характер за подобряване вътрешната организация на работа

- Предвижда се създаването на нов специализиран отдел във ВКП – който ще осъществява методическо ръководство и инстанционен контрол над финансовите разследвания, гарантирайки по този начин систематичност в работата ;

-Изградена е мрежа от прокурори, специализирани в разследването на престъпленията срещу финансовата, данъчната и осигурителната системи и пране на пари .

Под ръководството на прокуратурата и с участие на МВР, ДАНС, НАП, Агенция „Митници“ при МФ и КУИППД е разработен проект на методически указания за взаимодействие при разследването с оглед пълното установяване на лица и имущества и обезпечаване конфискацията на облагите от престъпления – виж отговора на въпрос №30.

В резултат на ефективното взаимодействие между ГДКП и Националната агенция по приходите, съвместните проверки и специализирани полицейски операции с участието на представители на двете ведомства са регулярни. Ежемесечно се провеждат работни срещи между екипи на отдел “Икономическа полиция” - ГДКП и на Дирекция “Разследване на особени случаи” към НАП - МФ за идентифициране на рискови отрасли и сфери на дейност, където се наблюдават отрицателни тенденции по събираемостта на държавните вземания и са установени престъпни схеми.

През м. декември 2011 г. беше подписана Инструкция за взаимодействие между МВР и НАП, уреждаща реда, по който органите и служителите на МВР и тези на НАП осъществяват съвместната контролна дейност, обменят информация и си оказват и друго съдействие, необходимо за изпълнението на техните правомощия

п) Внасяне на изменения в Наказателния кодекс с цел улесняване на правните действия, предприемани във връзка с икономически и финансови престъпления и злоупотреби със служебно положение;

Действащият Наказателен кодекс предоставя значителни възможности за противодействие на правонарушенията от страна на длъжностните лица. Нормата на чл.282 е типична бланкетна диспозиция, тъй като за изясняването на някои от признаците на състава е необходимо използването на правни норми от друг нормативен акт, които да бъдат нарушени. В този смисъл тя има субсидиарно приложение, доколкото действията на конкретното длъжностно лице не съставляват самостоятелно престъпление.

Общото становище на практикуващите магистрати и на представители на академичните среди е, че до приемането на новия кодекс възможностите за преодоляване на пропуски следва да се търсят по два пътя:

- **На първо място посредством тълкувателна практика;**
- **Повишаване на практическата подготовка – обучение, насочено към изясняване на детайлите в противодействието на престъпна дейност от длъжностни лица – как се доказва, как се квалифицира и т.н.**

р) Постигане на убедителни резултати при налагането на наказания по силата на преразгледания Закон за конфликт на интереси.

Към 31.12.2011 г. подадените в КПУКИ сигнали са 146. По 25 сигнала са постановени решения, като 12 от решенията на Комисията установяват конфликт на интереси. Налице е едно Решение с установен конфликт на интереси, което е влязло в сила и предстои налагането на санкциите, предвидени в закона от председателя на Комисията.

Към 23.05.2012 г. общият брой на подадените сигнали е 306. По 64 от тях са постановени решения.

Комисията е единственият орган, който санкционира нарушенията, свързани с неподаване или закъсняло подаване на декларациите по чл. 12 от ЗПУКИ във връзка с предотвратяване на конфликта на интереси. Съставени са 8 акта за установяване на административни нарушения, като наказателните постановления с определени глоби се връчват на нарушителите.

Постъпилите през януари сигнали в КПУКИ са 24. Комисията е взела 3 решения. Постъпилите в КПУКИ сигнали през февруари са 43. От тях 12 са искания за тълкуване на конкретни разпоредби от закона. За периода Комисията е взела 5 решения. Постъпилите през март сигнали са 38. 5 от тях са искания за тълкуване на конкретни разпоредби и за произнасяне по въпроси от компетентността на Комисията. През март КПУКИ е взела 7 решения като общият брой на решенията към момента е 43.

Към 31.03. сигналите, по които е образувано производство от КПУКИ, са 106.

Постъпилите в КПУКИ сигнали през април са 30. От тях 6 са искания за тълкуване на конкретни разпоредби и за произнасяне по въпроси от компетентността на КПУКИ, комисията е отговорила на 1 от тях. За периода комисията е взела 14 решения, като общият брой на решенията към момента е 60. КПУКИ е установила наличие на конфликт на интереси по 6 сигнала.

Постъпилите през май сигнали в КПУКИ са 25. Комисията е приела 10 решения по същество и е прекратила 15 производства. КПУКИ е взела и 2 решения за образуване на производство по своя инициатива и е дала 1 отговор на запитване.

7. Предотвратяване на корупцията

с) Постигане на конкретни резултати при изпълнението на всеобхватния проект „БорКор“ за анализирането и изготвянето на мерки за борба с корупцията;

Предприети са поредица от правни, организационни, персонални и технически мерки:

- Подготовка и съставяне на Консултативен съвет, изготвяне на Правила за статута и начина на работата му, приемане на Решение за механизма за сътрудничество на Центъра с други държавни структури;
- Разработване на законопроект за дългосрочно командироване на служители от държавните структури и инициираме на промяна на закона;
- Изграждане на Офис за проектен мениджмънт за координиране на индивидуалните проекти като част от рамката за приложението на концепцията БОРКОР;
- Разработване на демонстрационен модел за решение в областта на обществените поръчки по методите и принципите на БОРКОР. Предстои моделът да бъде представен като конкретна илюстрация на възможностите на БОРКОР.

За месец май 2012 г. Центърът за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност е заложил в графика за МСО пускане в експлоатация на компютърна зала за обучение и персонално доизграждане на структурата в област анализи и ИТ- инфраструктура.

Към настоящия момент са пуснати в експлоатация две учебни зали: учебна зала за теоретична подготовка и компютърна зала за обучение, оборудвана с всички необходими аудио-визуални и други технически средства. Изградена е и функционира вътрешна информационна мрежа с инсталирани компютърни терминали.

Паралелно с това е пусната в експлоатация и работна зала с 60 работни места за служителите на специализираната администрация за обезпечаване на работните процеси и реализация на проектите на Центъра.

Съществуващите правни проблеми свързани с командирането на служители в друга администрация са решения чрез приетите изменения и допълнения на ЗДС и други специални закони от Народното събрание /ДВ бр.38 от 18.05.2012./ в сила от 01.07.2012г. Това ще даде възможност командирането да е с продължителност две години, с възможност за удължаване с още две.

В края на май т.г. първата група от 24 експерта от МВР, ДАНС, МО, МЗХ, МИЕТ, МРРБ завършва курса на първоначално обучение и ще премине серия от тестове за определяне на нивото и усвояване на материала. В зависимост от постигнатите резултати на тестовете, както и от качествата проявени през периода на обучение, те ще бъдат разпределени за работа в петте обособени дирекции на специализираната администрация. От началото на месец юни те ще започнат работа по проекта”Обществени поръчки” с помощта на действащ прототип на модела ‘БОРКОР”.

В ход е процеса на подбор и привличане на втората група от 30 експерти от МТТС, МЗ, МНО, МФ, МВР, МО и ДАНС. Тяхното обучение ще започне на 05.06.2012г и се

предвижда да приключи за по-кратък период от първата, предвид натрупания досегашен опи и предприетите стъпки за оптимизация на процеса на подготовка.

Изготвени за техническите задания и функционалните характеристики на софтуера, необходим за цялостното окомплектоване на аналитичните модули и престои неговото закупуване, с което ще приключи фазата на изграждане на Центъра.

Предвид обстоятелството, че към 01.07.2012г. изграждането на ЦППКОП ще бъде завършено, както от гледна точка хардуерна и софтуерна платформа, така и на обучен експертен персонал, разглеждаме Центъра като функционираща структура, която започва разработването на ефективни мерки за противодействие на корупцията в сферата на обществените поръчки.

т) Преразглеждане на системата за декларираме и проверка на имущество с цел тя да се превърне в ефективен механизъм за установяването на неправомерно забогатяване;

Съществуващият механизъм за подаване на подробни имуществени декларации от лицата, заемащи висши държавни длъжности, тяхното публикуване, проверката за достоверност на всички подадени декларации, без изключение, както и последващите проверки и ревизии от НАП на съответните лица осигуряват пълен обществен и институционален контрол.

От 01.01.2007 г. са в сила съществени промени в действащия Закон за публичност на имуществото на лица заемащи висши държавни длъжности (ЗПИЛЗВДД), приет през 2000г.

Съгласно измененията в закона след 01.01,2007 г. лицата, заемащи висши държавни длъжност следва да подават декларации за имущественото си състояние по образец, утвърден от председателя на Сметната палата, на хартиен и електронен носител. В тези декларации се декларират притежаваното недвижимо имущество, моторни сухопътни, водни и въздухоплавателни средства, парични суми, вземания и задължения над 5000 лева, ценни книги, дялове в дружества с ограничена отговорност и командитни дружества, поименни акции в акционерни дружества, доходи, извън заемана длъжност, получени през преходната календарна година, когато са над 2000лв., дадени обезпечения и направени разходи от или в полза на лицата, техните съпрузи и ненавършили пълнолетие деца, когато не са платени със собствени средства или със средства на институцията, в която заемат длъжността за обучение, пътуване извън страната, други плащания над 500 лева.

Лицата, заемащи висши държавни длъжност са задължени да декларират, освен своето имущество, и имуществото на своите съпрузи и на ненавършили пълнолетие деца.

Задължените лица подават:

- Встъпителна декларация – при встъпване в длъжност;
- Ежегодна декларация – за имуществото, придобито през предходната календарна година;
- Финална декларация – при напускане на длъжността.

Софтуерът, който се ползва за попълването на декларациите, не позволява да се приключи с попълването на декларацията и да се разпечата хартиен носител без да са попълнени всички колони в 14 броя таблици, в които се описва съответното имущество или доход на задължените лица. Ако лицето не притежава имущество, визирано в съответната таблица то трябва изрично да обяви, че няма нищо за декларираме. Техническият носител и хартиеният носител на декларацията трябва да са с еднакво контролно число. Хартиеният носител се подписва от декларатора.

Всички декларации се публикуват на интернет страницата на Сметната палата и са публично достъпни.

Всички декларации подадени в публичния регистър след 01.01.2007 подлежат на проверка на достоверност чрез съпоставяне на декларираните данни с

информацията от външни регистри. Проверката се извършва всяка година и резултатите се обявяват в края на годината.

При констатиране на несъответствие между декларираните данни и данните в официалните регистри се съставя заключение за несъответствие, което се публикува на интернет страницата на Сметната палата.

Всички лица, които не подадат декларация в законоустановените срокове, както и лицата, за които проверката е завършила с заключение за несъответствие се изпращат задължително на изпълнителния директор на Национална Агенция по приходите (НАП) за предприемане на проверка или ревизия по реда на гл.14 и 15 от ДОПК, както и на председателя на Държавна агенция „Национална сигурност" (ДАНС).

Национална агенция по приходите извършва проверка или ревизия на тези лица с оглед съответствие между декларираните приходи и притежавано имущество, както и за наличие на данъчни или осигурителни задължения. Резултатите от проверките или ревизиите на НАП се съобщават на председателя на Сметна палата и се публикуват на сайта на Сметната палата.

Лице, което не подаде в законоустановените срокове декларация или уведомление за липса на промяна в декларирани данни се наказва с глоба в размер от 1000лв. до 1500лв., а при повторно нарушение с глоба от 2500лв. до 5000лв.

През 2007г. в кръга на задължителните лица бяха включени и ръководните и контролни органи на политически партии, които получават държавна субсидия.
Ежегодно броят на лицата, заемащи висши държавни длъжности, които да следват да подават декларации в публичния регистър надхвърля 7000 души а заедно със съпрузи и ненавършили пълнолетие деца надхвърля 13 000 души.

За пет годишния период (от 2007-2011г.) са констатирани 1205 несъответствия в подадени декларации и всички лица са изпрати по съответния ред в НАП и ДАНС.

у) Изпълняване на всички препоръки на GRECO във връзка с прозрачността на финансирането на политическите партии.

- твърденията за измами по време на изборите за президент и местните избори през м. октомври 2011 г. се разследват от прокуратурата. Разубеждаващите санкции за купуването на гласове, както и пълна прозрачност при финансирането на политическите партии - съобразно препоръките на GRECO, остават ключови за общественото доверие в способността на властите да противодействат на организираната престъпност и корупцията

На 1 октомври 2010 г. Групата държави срещу корупцията (GRECO), създадена към Съвета на Европа, прие доклад за България от третия кръг на оценката в областта на финансирането на политическите партии и предизборните кампании. Докладът съдържаше 16 препоръки, отнасящи се до прозрачността, контрола и санкциите в тази област. Всички компетентни институции, включително Народното събрание (чрез Комисията по бюджет и финанси и Комисията по правни въпроси), Сметната палата и Националната агенция за приходите показаха ангажираност при подготовката на мерките за изпълнение на препоръките. Така българските власти реагираха своевременно на заключенията и повечето от препоръките бяха взети под внимание при изготвяне на разпоредбите на Изборния кодекс и Закона за Сметната палата, приети в края на 2010 и началото на 2011 г. Предприетите законодателни действия (чрез приемането на нов Закон за Сметната палата и Изборен кодекс) и организационни мерки (вкл. за укрепване на контролните функции на Сметната палата), както и действията за подобряване на междуведомственото сътрудничество (на 23 януари 2012 г. беше сключено Споразумение за сътрудничество и взаимодействие между Сметната палата и Националната агенция за приходите) създадоха условия и гаранции за ефективно прилагане на стандартите на Съвета на Европа за прозрачно финансиране на политическите партии и предизборните кампании. Следва да се отбележи, че, съгласно доклада за България от третия кръг на оценката на GRECO, българските власти следва да представят доклад за изпълнение на препоръките до 30 април 2012 г. Този доклад ще бъде изготвен със съдействието на компетентните български институции и представен в посочения срок.

- Последните препоръки във връзка с установени законови пропуски, отправени по линия на мониторинга върху прилагането на Конвенцията на ООН срещу корупцията (UNCAC), трябва да бъдат отчетени в новия Наказателен кодекс

Докладът на Службата на ООН за наркотици и престъпност от първата фаза на наблюдението по прилагане на Конвенцията на ООН срещу корупцията беше приет на 11 октомври 2011 г. В доклада се съдържат няколко препоръки в областта на наказването на корупционните престъпления, включително по въпросите на: посредничеството при подкуп и търговия с влияние; наказването на активния подкуп и търговията с влияние, когато облагата е предназначена за трето лице; наказването на подкупа и в случаите, когато облагата е с неимотен/нематериален характер; актуализирането на тълкувателната практика относно опита към подкуп; обхвата на присвояването. Експертите от Министерство на правосъдието са подготвили анализ на препоръките в областта на криминализирането на корупцията, направени както в рамките на мониторинга по линия на ООН (UNCAC), така и на този по линия на Съвета на Европа (GRECO, Наказателна конвенция за корупцията) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (Работна група на ОИСР, Конвенция за борба

с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки). Препоръките, направени в рамките на посочените антикорупционни мониторингови механизми, ще бъдат отчетени в необходимата степен в проекта на нов Наказателен кодекс. Първоначалният проект на нов кодекс ще бъде готов преди края на м.март т.г., след което ще бъде представен за обществено обсъждане (и международна експертиза?). Очаква се през м. октомври 2012 г. проектът да бъде внесен за разглеждане от Народното събрание. В случай на забавяне може да бъде обсъдена и възможността за законодателни корекции чрез изменения и допълнения в действащия Наказателен кодекс(?). Все пак, следва да се отбележи, че не всички препоръки в областта на наказването на корупцията налагат законодателни промени - редица от тях могат да бъдат изпълнени чрез адекватна тълкувателна практика (на Върховния касационен съд) и обучение (на магистратите и разследващите полицаи).

ф) Укрепване на административния капацитет на компетентните органи в сферата на обществените поръчки, към които възлагащите органи могат да се обръщат за съвет и които да извършват предварителна и последваща проверка на публичните търгове въз
основа на оценка на риска;

- *<u>План за обучение в Агенцията за обществени поръчки</u>*

Проведени са вътрешни обучения по темите свързани с промените в Българския Закон за обществени поръчки (ЗОП) от февруари 2012г., с цел повишаване на капацитета и квалификациите на служителите в Агенцията за обществени поръчки. Тъй като приложеният метод отговаря на посечените нужди на персонала и за това по посочената тема няма официално одобрен учебен план. Този метод е особено подходящ за ново назначени служители, които се обучават по време на работния процес обикновено като работят за определен период от време с експерт от Агенцията с по-голям стаж, който изпълнява подобни задължения, функции и отговорности според длъжностната характеристика, но имащ по-голямо експертно мнение и опит. Също така, проведено е обучение на всички служители в Агенцията на тема новите промени ЗОП.

Обучение на юристите, участващи в обществените поръчки

В официално одобреният бюджет на Агенцията по обществени поръчки няма заложени средства за провеждане на обучения на юристите, които прилагат закона за обществени поръчки и които участват в провеждането на обществени поръчки. Във функциите на Агенцията за обществени поръчки няма задължение което да прави Агенцията отговорна за създаването на учебни планове. Все пак служителите на АОП и други експерти са участвали в обучения организирани от други институции. В тази връзка от началото на 2012г., експерти на Агенцията са участвали в общо 7 учебни семинара организирани от Народното Събрание, Министерство на отбраната, Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, Агенция пътна инфраструктура и други. Повечето от темите на тези обучения са свързани с промените в ЗОП от 26.02.2012г; обучените експерти участват в подготовката и провеждането на обществени поръчки.

188 държавни служители от 44 общини са вече преминали обучение за новия ЗОП. Също така представители на една регионална администрация и на пет регионални информационни служби също са обучени по новия ЗОП.

- *<u>Годишен план за инспекционната дейност на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ)</u> в областта на обществените поръчки*

Годишният план за 2012г. на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) за финансови инспекции по чл.5, ал.2 от Закона за държавна финансова инспекция (ЗДФИ) и за проверки по чл.123 от Закона за обществени поръчки (ЗОП), беше изготвен в съответствие с нормативната рамка на ЗДФИ, насоките за изпълнение на ЗДФИ и на ЗОП. Документът „Политики на планиране на дейностите по контрол за 2012г" от АДФИ по отношение на обществените поръчки по чл.5 , ал.2 от ЗДФИ и чл.123 от ЗОП съдържа да информация за начина на изготвяне на годишния план за проверки с детайлно описание на метода за определяне на плана за проверка на

институциите провеждащи обществени поръчки, анализираната информация, рисковите фактори и схема за оценка. За изготвянето на анализ при планирането се използва информация от Регистъра на обществените поръчки, наличните данни в АДФИ за инспекционната дейност, информация от Агенцията за обществени поръчки, Сметната палата, Министерство на финансите, Държавна Комисия за енергийно и водно регулиране. Възможно е планът за проверки да бъде променен през годината въз основа на проведен анализ и на база на оценка на рисковите фактори, както и когато директорът на АДФИ одобри тези промени съгласно чл. 8, параграф от Правилата за изпълнение на ЗДФИ.

В съответствие с изискванията на чл.5, ал.3 на ЗДФИ и чл.8в, ал.3 и ал.5 на Правилата за изпълнение на ЗДФИ, институциите провеждащи обществени поръчки и подлежащи на контрол през настоящата година ще бъдат избрани на базата на следните рискови фактори: брой проведени финансови инспекции от инспектори на АДФИ през периода 2006-2011г; корелация между проверени процедури на обществени процедури и открити нарушения; резултати от извършени инспекции; брой проведени обществени поръчки за периода 2010-2011година; брой сигнали получени в АДФИ за нарушения в сферата на обществените поръчки.

На база на анализа извършен върху наличната информация и на база оценка на рисковите фактори, в годишния план за 2012г. са планирани 184 финансови инспекции и проверки по ЗОП. 62 от тези финансови инспекции ще се извършат в общините и имат за цел да оценят изразходването на средства определени в държавния бюджет за медикаменти за ветераните от войните, за военноинвалидите и за войниците пострадали във войната. Финансова инспекция в община Петрич проведена в края на 2011г. установи сериозни нарушения в изразходването на тези средства и в тяхното отчитане. Вследствие на тези резултати и след изготвянето на анализ от страна на Министерство на финансите за предоставяните средства от държавния бюджет за медикаменти, тези средства са определени като рискови и са планирани финансови проверки в 62 общини.

х) Прилагане на еднакви правила при конфликт на интереси и несъвместимост спрямо служителите в публичния сектор без значение дали става въпрос за постоянни служители или такива, които са наети по силата на индивидуални договори за предоставяне на услуги.

Тази препоръка се отнася за случаите на служители назначени от министерства с индивидуални договори за предоставяне на услуги (служители на граждански договори), които в същото време контролират компании кандидатстващи в процедури за обществени поръчки. Тези случаи се смятат за конфликт на интереси, когато засягат държавни служители. От тук идва и въпроса дали са предприети превантивни мерки за премахване на конфликта на интереси при позициите на граждански договор / индивидуални договори за предоставяне на услуги ,които по своята същност и задачи приличат на държавна длъжност.

Правилата за предотвратяване и откриване на конфликт на интереси за лица заемащи държавни длъжности са определени в Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ). В чл.3 на ЗПУКИ са описани лицата, заемащи публични длъжности по смисъла на този закон, включително и служители на правителството и на местната администрация.

В съответствие с ЗПУКИ всички лица заемащи държавни длъжности за задължени да декларират пред работодателя си наличието на предпоставки за несъвместимост и за конфликт на интереси – Декларация съгласно чл.12, т.1 и т.2. Също така законодателството предвижда забрана (сългасно чл.7 от ЗПУКИ) на лица заемащи държавна длъжност (т.е. служители на държавната администрация) да гласуват в частен интерес по време на своята държавна служба. Те са задължени преди или след започване на изпълнение на техните задължения да предоставят Декларация за частен интерес по конкретен повод (чл.12, т.4 от ЗПУКИ), и когато тези служители имат частен интерес по отношение на изпълнението на техните права, съответно да прекратят изпълнението на своите права при взимането на конкретни решения.

Взимайки под внимание, че ЗПУКИ се отнася само са лица заемащи държавни длъжности, съгласно специфични закони, то ЗПУКИ се смята за специфична мярка за предотвратяване и намаляване на конфликтите на интереси. Тези мерки се прилагат както за държавни служители така и за лица, наети с индивидуални договори за предоставяне на услуги (адвокати, инженери, архитекти и др.). Например подобни правила има в Закона за концесиите, Правилник за прилагане на Закона за концесиите и Закона за обществени поръчки

- Регламент за прилагане на Закона за концесиите: съгласно чл.10, ал. 3 от Правилника членовете на екипа за подготовка на работата за създаване на концесия следва да : 1) не могат да бъдат лица, които имат пряк интерес от изпълнението на концесията; 2) не могат да разкрият информация, достъпна за тях, или която им е станала известна по време на изпълнението на подготвителните дейности; 3) не може да съветва лица, различни от отговорния министър във връзка с конкретната концесия. За установяване на липсата на обстоятелства по ал. 3, точка 1 и за да бъдат информирани за забраната по ал. 3, точка 2 и точка 3, членовете на екипа за подготовка за създаване на концесия подписват Декларация (Декларация е задължителна за всички членове, включително и за външни експерти).

- Закон за концесиите: съгласно чл.46, ал.4 от Закона за концесиите в Комисията за провеждане на процедура за учредяване на концесия не може да участва лице, което: 1) които имат материален интерес от отдаването на концесията; 2) е страна, свързана с кандидат в процедура за предоставяне на концесия или , в случаите, когато участникът в търга е юридическо лице, и лицето е член на управителния или на контролния орган на това юридическо лице.

Президентът, заместник-председателят и другите членове на Комисията са длъжни да: 1) в 3-дневен срок от получаване на заповедта за определяне на Комисията, да представят декларация за липсата на материален интерес на настоящата концесия; 2) в 3-дневен срок от откриване на ситуация, в които при процедурата на учредяване на концесия, участва лице, което е свързано с тях, да представи уведомление за освобождаване на Комисията. В случай на наличие на материален интерес в концесията представя предизвестие за освобождаване от Комисията, както и в други случаи, при които по очевидни причини, поради които един член на комисията не може да изпълнява своята власт, се определя негов заместник.

- Закон за обществените поръчки: съгласно чл. 35, ал. 1 от Закона за обществени поръчки, членовете на Комисията (в този случай също консултанти) за провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка могат да бъдат лица, които декларират, че: 1) нямат материален интерес от възлагането на обществената поръчка на определен кандидат или участникът в търга; 2) нямат "близки връзки" с някой кандидат или участник в процедурата или с някой подизпълнител посочен от някой кандидат или оферент, или с членове на техните управителни или контролни органи ; 3) нямат частен интерес, в смисъла на ЗПУКИ, при възлагането на обществени поръчки. Членовете на комисията и консултантите представят на възложителя горепосочената Декларация след получаване на списъка с кандидатите или конкурентите на всеки етап от процедурата, и когато се появи промяна в декларираните условия.